

برین فرمان - حرکت آغاز شد . رسول
الله (ص) در سه میلی مدینه منوره
در مقامی که به عالیہ و قبا شهرت
دارد ۸ ربیع الاول سال ۱۳ نبوی
مطابق ۶۲۲ م رسیدند .

درین محل عدہ زیادی انصار
زندگی میکردند - و حق آنحضرت صلی الله علیه و آله
رسید آواز بلند نغمهٔ تکبیر انصار
فضای قبا را پر کرد - بمحرد و وصول
سرود کائنات صلی الله علیه و آله خبر جمعه
جا رسید و از هر طرفی جرقه جرقه
بشرف دیدار مشرف شدند و افتخار
قبول دعوت رسول صلی الله علیه و آله نصیب
انصار مومن قبا و بر وایقی که
نزدیک اصواب است مدت ۱۴ روز
رسول خدا صلی الله علیه و آله دین منطقه باقی
ماندند .

برای نخستین بار آنحضرت صلی الله علیه و آله
در یک قطعه زمین غیر مزدوعی (کلثوم
بن الہدم) رئیس منطقهٔ قبا و بدست
مبارک شات تهداب مسجد قبا را
بناء نمودند که خداوند جل جلاله در

شرف این مسجد فرمودند :
(المسجد اسس علی التقوی من
اول یوم حق آن تقوم فیه رجال
یحبون ان یتطهروا و الله یحب
المتطهرین) تہہ - ترجمہ
در تعمیر این مسجد آنحضرت (ص)
با سایر عملہ یکجا کار می نمودند
و سنگ های گرانی را می آوردند
بعضی اصحاب عرض نمودند - پدران
و مادران ما فدایت شما سنگ های
گران را میا ورید ما می آویزم - این
خواستہ را گرچه در آن وقت
قبول می فرمودند اما باز هم سنگها
گران می آوردند و باین ترتیب مسجد
شریف قبا بنا یافت .

بعد از سپری نمودن ۱۴
روز یوم جمعه آنحضرت صلی الله علیه و آله
جانب شهر مدینه حرکت نمودند
در مسیر حرکت شان بکوچه
بنی سالم رسیدند چون وقت
نماز جمعه بود لذا نماز جمعه را
دین جا اداء فرمودند و اولین

خطبه نماز جمعه را درین مکان
ایراد فرمودند - وقتی انصار
در آنجا حاضر شدند از هر طرف
غرض زیارت آنحضرت (صلی الله علیه و آله)
هجوم آوردند در راه قباء الی مدینه
مرد و طرف راه صفوف طویل مشتاقان
دیدار خشیده شده بود وقتی آنحضرت
(صلی الله علیه و آله) به هر محلی می رسیدند
مردم آنجا پیش آمده التماس کنان
میگفتند : این خانه - سرو مال
بفدایت پیش ما جان " در مقابل این
جذبات خالصات آنحضرت (صلی الله علیه و آله)
دعای خیر مینمودند - در شهر مدینه
بر محل سکونت آنحضرت (صلی الله علیه و آله)

دعوا بود و همه سخت علاقه
داشتند تا خانه اش بتقدم
سرور طائفات منور شود -
و درین حال تقریباً مانع حرکت
ناقه رسول الله ص می
شدند .

رسول خدا بر شتر نشسته
چنین گفتند : (خلو ا -
سبیلنا قتی فانها ماموره)
راه شترم را بگذارید او مامور است
ناقه به کناره دیگر مدینه
رسید و بدر سری ابویوب
انصار ع (رضی الله تعالی عنہ)
زانزد .

مومنان را در مهربانی و دوستی و عاطفه با همی شان
بمانند جسد واحد مینگری که وقتی عضوی نا آرام شد دیگر
اعضای نیز به تکلیف و نا آرامی دچار میشوند .

(بخاری و مسلم)

ایها الازهر الشریف

ایها الازهر چنین آرام و خاموشی چرا
 آفتاب خویش را در پرده می پوشی چرا
 صبح رستاخیز شد با خواب همدوشی چرا
 گرگ آمد یوسفا! در خواب خرگوشی چرا

ایها الازهر سخن بی پرده گورای توجیت
 رایت دین بر زمین افتاده فتوی توجیت
 در شرار ظلم اوراق مصاحف سوختند
 آتش الحاد در کوی خدا افروختند
 کودک ما را کتاب کافری آموختند
 عالمان را لب ز اظهار حقیقت دوختند

ایها الازهر درین هنگامه لب بستی چرا
 در جهاد راه حق با مانه پیوستی چرا

بر مسلمانان مگر از دین حمایت فرض نیست؟
 پیرو توحید را با هم صداقت فرض نیست؟
 بهر این ناموس عظمی درس غیرت فرض نیست؟
 در جهاد حق مگر با ما اخوت فرض نیست؟

ایها الانهر ندای جنبش اسلام کو
 سیل کفر آمد ننی بیغی نفیر عام کو
 کشور ما کشور ارباب ایمان بوده است
 قرنهای دین الهی را نگهبان بوده است
 خانقاه عشق و خلوتگاه عرفان بود است
 سنگرمردان و مأوای دلیران بوده است

ایها الانهر سپاه بت شکن بودیم ما
 خار الحاد و ستم را بیخ کن بودیم ما
 در جهان حکمت و دانش کشیدی نام تو
 شهره گردیدی بمشرق قُبَّة الاسلام تو
 درسگاه شرع را آغاز تو انجام تو
 مؤمنان را دیده روشن درین ایام تو

ایها الانهر ننی بینی چرا احوال ما
 در میان اشک و خون اغشته ما و شما

آبهای نیل دارد با تو نجوا گوش کن
 شرح اسرار الهی را ز سپنا گوش کن
 راز حق را زان شبان دشت پیما گوش کن
 قصه فرعون را از موج دریا گوش کن

ایہالانہر شکوہ مصطفیٰ را یاد آر
 آفتاب آفتابان خدا را یاد آر
 دیدہ شہرستان تو از باستانی سالہا
 تاجہا اورنگہا فرہنگہا اجلال ہا
 آن عصاہای طلایی آن مرصع شالہا
 آن انا الرب گویمہا دجالہا قتالہا
 ایہالانہر تو آن افسانہ ہا بشنیدو

نقش پای کاروان ہای کہن را دیدو
 بین کہ بہرماچہ خونین فتنہ ہا انگیختند
 آن فضای پاکرا با زہرہا آمیختند
 ما دران را پیش چشم کودکان آویختند
 خون پاک دختران مصطفیٰ را ریختند

ایہالانہر جہانی گوش بر فتویٰ تست
 حالت امروز ما آئینہ فردای تست
 ما بخون خفتیم و قریادی زجائی برنخاست
 از لب گویای تو ہرگز صدائی برنخواست
 زان رواق اشنا درد اشنائی برنخاست
 ز انقلاب سید ماہوی و ہائی برنخواست

ایہالانہر بگو سید جمال الدین کجاست
 شیخ عبیدہ شد کجا و آن غیر پیشین کجاست
 داور یگاہ مسلمان دین او وجدان اوست
 دعویٰ حق و عدالت حجت و برہان اوست

شامد او در مصاف زندگی ایمان اوست

نَعْمُ اللَّهُ اكْبَرُ رهبر میدان اوست

ایها لازهر ز بنگاه ملل امید نیست

قسمت ما میوه بی از شاخه^{بست} این بتید

کار زار ما بود با بیخدایان ز ما ن

دشمن آزادی و عنفريت خونخوار جهان

تا بود يك قطره خون در پیکر افغان روان

تا بود در خاک ما نامی ازین آدمکشان

ایها لازهر قیام خون و میدا^{بست} نیست و ما

دشمنی با دشمن خونخوار^{بست} را شوما

این سپاه بی سلاح برهنه پای دلیر

این شهبان بی کله فرماندهان بی سریر

جنگجویان دلاور مادران شیر گیر

نوجوانان وطن این قوم ذلت ناپذیر

ایها لازهر به خون خویش باز می کشند

پیش تاریخ ملل کردن فرازی می کنند

ما دفاع از دین پاک کبریایی می کنیم

رزم با نیروی ظلم و بیخدایی می کنیم

تکیه بر بازوی توفیق الهی می کنیم

ما اسیران جهانرا رهنمایی می کنیم

ایها لازهر سخن بی پرده گورای تو چیست؟

رایت دین بر زمین افتاده فتوای تو چیست؟

دل مرخیره

نور د شپې عمر و پای ته رسېدلی
 د تیاری په زړه خنجر درناخېش و
 هغه لمر په راخستو و په جېمان کې
 چې د ټول کون و مکان د مولا خوش و

د باطل د شړوند دانه په ختمېدو وه
 د حق نور په حُلېدو و هره خوا کې
 د ظلمونو د ظلمت په خاتمه کې
 و د نیا و د نظم نریري په دنیا کې

جېمالت په مجکول لوری و په تېښته
 علم خلته دېنا را بنوروله
 د تقدیر فیصله شوی وه محکمه
 د انسان د شړوند صحنه یې روښوله

چې انسان، انسانیت پری سلامت شي
 د سلام او د اسلام د دین آغاز و
 چې شکونه او وهمونه تړل مغلوب کړي
 په نړۍ کې د یو پوځ یقین آغاز و

چې وروري، برابري انسان ته ورکړي
 د یوه داسې پاک ائین مقدمه وه
 د ایمان داسې وسله په راوتو و
 چې په تړلو قوتو یې غلبه وه

محمد رسول الله (صلی الله علیه و آله) حکم پیداشو
 چې اوبزه ورکړي دې نوي فتیات ته
 دې بشپړ شو، دې نذیر شو ټول بشر ته
 د بشر مخه یې وکړه هدایت ته

درودونه دې پرده دده پر آل وي
 سلامونه استوم دده امت ته
 شړوند یې همون ته عقیده او مذهب
 مسلمان حکم خوښی شهادت ته

د افغانستان په سیاسي شخړه یوبل قرارداد

هکله خپله رایه وکړه،
هرکله چې څوارلسو
هېوادونو په رائے شماری
کېنې دبرخی اخیستلو
نه ډډه وکړه او باقی
پاتو یی مخالفت وکړ.
دغه قرارداد کې د
افغانستان نه د غیرملکی
عسکرو د واپس تللو مطالبه
وکړې شوه.

په کال ۱۹۷۸ -

افغانستان کې د وحشیانه
او تشدد نه ډک دیوې
وحشتناکی کودتا او د کال

د افغانستان دموچو

سیاسي شخړې د هواری
په هیله د ملل متحد ه
په جنرل اسمبلی کې
د پاکستان له خوا د پنځه
څلویښتو اسلامی او
ځنو بی طرفه ملکونو
په مرسته پیشکړې شوی
قرارداد په خورا ډیر
درونده اکثریت ومنلی
شو. په یوسل او پنځه
څلویښتو ممبرو ملکونو
کې یوسل اونولس -
هېوادونو د قرارداد په

په افغانستان د روسي قبضې
 او افغان اولس ته د هغوی
 د خوښې مطابق د شړوند
 کولو د حق حمايت کوي،
 دا حمايت او مرسته د
 افغانستان د آزادۍ او
 خپلواکۍ د رڼا گانو يو
 زېري او علامت دی.
 په افغانستان کې
 د شورويانو د مسلح جارت
 پنځه کاله پوره شول. دغو
 پنځو کلونو کې د افغا-
 نستان د خاورې دا بې توښه
 به نه وي چې د خپلو بچو
 په وینه نه وي رنگ شوي.
 د شوروي استبداد له خوا
 په بي گناهو افغانانو بڼځو
 او نرو، وېرو او زېرو هغه
 ظلمونه وشول چې هلاکو
 او چنگيز يې له خلقو هير
 گرل. د دغه ظلم، وحشت
 او بربريت په نتيجه کې

۱۹۷۹ د دسمبر په مياشت
 کې افغانستان غوندې
 بې طرفه هيواد ته د يو
 لکو روسي عسکرو د
 راتللو نه وروسته تر
 اوسه په جنرال اسمېلو کې
 د افغانستان د دغه سياسي
 شخړې په ضمن کې کافي
 اجلاسونه وشول، دغو
 گړدو اجلاسونو کې
 هر وار په دروند اکثریت
 د غير ملکي عسکرو د واپسۍ
 قرار دادونه منظور کېږي
 شوي دي. خوبيا هم دا
 ورومېي موقع وه چې د
 افغانستان په حقله په
 زېنت ډير اکثریت داوسنی
 قرار داد هم ومنلی شو.
 د افغانستان په سياسي
 شخړه دا ورومېي قرار داد
 په دغه امر دلالت کوي
 چې دنړۍ رايے عامه

سپاری

لومړی کال ، پنځمه گڼه ۶۳ ۱۳ کال د لیندۍ ۲ مه
د ۱۹۸۴ع د دسمبر ۱۱ مه

چلوونکی :
محمد صدیق پسرلی

پستی پته

G.P.O
P.O.BOX 665
پشاور پاکستان

بانکی حساب

الاسیډ بینک
جیہانگیر پورہ برانچ پشاور
اکاؤنټ نمبر (۵۴۴)

مقابله کوي . چي د زرگونو
د بنمنانو له ککړيو ئې
مناري سازي کړي . په
خورا د پير لوي تعداد د
شوروي عسکرو کومي
جنازي چي له افغانستانه
شوروي ته ورسې - هلته
يوه غوغا جوړه شي . په
درست روس کي د خوف
يوه داسي فضا خوره
ده . او هر سړي سره
داغم او فکر دي چي نن
دي او که سبا افغانان
روسي ته هم را رسيدونکي
دي

خوشبختانه افغانستان يو
داسي هېواد دی چي هر
غريبي د غاږيانو د پاره
سنگردي او جهراني
موقعيت يې د غاږيانو
په گټه دی - او هم
دغه وجه ده چي د

په زرگونو افغانان د
شوروي بمونو خورا ک
شول . په زرگونو مېني
رنگي شوي ، خوسره
د دومره جاني اومالي
زيان اوتوانه د خپلو
وينو په سمندر کي
د خپل هېواد د آزادي د
تقدس په خاطر لکه د غر
هسي محکم او ټينگ ولاړ
دي ، د ننګ ، غېرت او
خپلواکي د پاره لکه د خپل
ماضي نن هم دشريديو
سپر پاور سره دست به
گريبان دي او په وازکوي
واړي

په جهان د ننگيالي د ډاډه کاره
يا به وخوري ککړي يابه کاران شي
افغانی مجاهدين په
خپل جرئت مندانه کردار
لگيا دي په يو ټوپک د
جهازونو او ټانکونو داسي

افغانستان د آزادۍ دا
جنگ د دویم جنگ جهان
نه هم د خپل اوږدوالی
په وجه هم هغه شان
تود دی لکه چې داوړلي
ورځې نه وه .

په کال ۱۹۷۹ کې
د یولکو روسی عسکرو په
افغانستان د جارحیت او
مداخلت یوه ډیره لویه
انسانی المیة ده - ولکه
په اقتدار د راتللو سره
بیرک کارمل د شوروی
جارحیت د جایز ثابتولو
په غرض د مستلفوقبایلو
د ځان سره کولو اودغو
دهمدردو حاصلولوکوشتو
هم وکړل . ولې
ای بسا آرزو که خاک شده
داد اوسنو اطلاعاتو

له مخی معلومه شوی ده
چې د بیرک کارمل عسکری

د خپلو وطنوالو په
خلاف لگیا دی له جنگه
ډډې کوي . نوځکه
مجبوراً دفاعی ذمه داری
شوروی عسکرو ته
ور په غاړه شوی دی -
داهم معلومه شوی ده
چې په ۱۴ کثرو موقعو
شوروی جنرالان د بیرک
په عسکرو بی اعتماد
شوی دی او هغو ته
داهم ذمه دارو د
ورکولو نه ډډه کوی -
او هم دغه وجه ده
چې د شوروی ددغه
کردار له مخه په پرمچیانو
کې د خپل حلیف په حقله
د نفرت او کرکې زهر
لگیا دی خپریږي .
د دغو حالاتو له
مخه روس له بایده ده
چې په دې حقیقت -

له مخه د نړۍ امن ته
 هم لويه خطره را ولاړه
 شوی ده . او په تيره
 تيره ايشيا ته خوداخل
 نوره هم زېښت ډيره ده-
 د يو کوچنی او بيخي
 بې طرفه افغانستان له
 مخې شوروی ته د کومې
 خطرې هڅو سوال نه پيدا
 کېږي . ځکه نو د افغانستا
 په خلاف عسکري مداخلت
 ډيره دشلم خبره ده-
 دا حقيقت په خپل ځای
 د یاد ساتلو وړ دی چې
 د افغانستان د موجوده
 حالاتو نه د مخه شوري
 استعمار هم د دغه قسم مداخلت
 په واسطه په کال ۱۹۶۸
 کې په چیکوسلواکیه
 قبضه وکړه - ولی باید
 دا حقيقت په نظر کې
 وساتلی شي چې افغانستان

ورسپړي چې د کوم قوم
 د محکومولو د پاره د طاقت
 پکارول یا په هغو حکومت
 کول يوه لويه نادانۍ او
 بيوقوفۍ ده - ځکه چې که
 چېرې د افغانستان دا ولس
 اکثریت په شوروی جاړ
 او مداخلت خوښ وی ،
 نو د افغانستان غرقې نیمې
 آبادۍ به ايران او پاکستان
 ته چری هم هجرت نه وی
 کړی - او دا هجرت د دې
 حقيقت يوداسې ثبوت
 دی چې فقط هم خنود-
 غرمه پرې ستر کېږي
 پټولی شي .
 د ملل متحده په
 جنرل اسمبلی کې په يو
 سل او نولس ووټونو د
 منظوم شوی قرارداد نه
 دا حقيقت بالکل غرگندشی
 چې د افغانستان د شخړې

مذاکره یې د کال ۱۹۸۵ء
د فرورۍ په میاشت کې
کېدونکې ده - د ملل متحد
په کوششونو د جینوا
خبرې اترې هم د افغانستان
د مسئلې د حل او فیصلې
د پاره دی .

په جنرل اسمبلی
کې د قرار داد د منظوریدلو
نه وروسته باید چې شورې
قیادت ته په افغانستان
کې د خپلو تلفاتو د احساس
سره په نړۍ کې د خپل
خراب شوی حیثیت او
بین المللی وقار ته د
زک احساس هم ونشي
اوله افغانستان په وتلو
په خپله فیصله نظرثانی
وکړي - ځکه چې روس
هم د اقوام متحده -
یو غړی دی او دا احساس
چې د هغه وقار مجروحی

چیکوسلواکیه نه دی - د
تېرو پنځو کلونو د جنګ
باوجود افغانستان کې دغه
سورامپرلیزم ته د خپلو
مقاصدو د تر لاسه کولو
په ضمن کې چې کوم مشکل
ورپېښ دی، په هغو کې
ورځ په ورځ اضافې کېږي.
جنرل اسمبلی کې
د زیر بحث قرار داد
په حق کې هغه تقریرونه
چې د مختلفو هېوادونو
له خوا وشول، په دې
امر دلالت کوي چې
د شوروي منطق له مخه
د افغانستان سلامتی ته
هغه د کوم همسایه ملک
نه د هیڅ کوم قسم خطر
نشته .

د جینوا د مذاکراتو
درې دورې تکمیل ته
رسیدلې دي او څلورمه

د تسليمولو په كوشش	بايد له افغانستان څخه
كې بيخي ناكامه -	ووحى - روسي قيادت په
شوى دى - اود موجوده	دى حقيقت بڼه پوه دى
حالاتو له مخه آيسته	چې د تيرو پنځو كلونو
هم دغه لږ كې څه آثار	راسې هغه له دنيا څخه
په نظر نه راځي	د موجوده افغان حكومت

د کمونيزم د ا قانون دى

چې ترې مردار شى نو په غرب ورتپينه
 د نيمى شپى خوبونه پرېږده
 حلميه پاڅه چې روسان راغلي وينه!
 غزف كې ټولوتوره وگره
 خو د واغز له جبهى كرده ورده شمه
 پر مابه هغه وړځ اخترومي
 چې روسان ورك شي افغانان خوشحال شينه
 مسلمانان اتفاق شى
 دشمنيدانو وينو جوړ كړل دريا بونه

(د بنگلي اشعار څخه اقتباس)

دا افسون که افسانه ده؟!!

خورا ډېر د پېان هم اوسېدل
چې په نامه يوش Yu
بلل کېدل . څنگه چې
دغه د پېان ول ، نو نه
يوانزې تکر او غښتلي وو
بلکه په شمېر هم څه
ډېر وو . دوی له لويه
سره څخه د چا تر جادو
او اودوم Udum لاندې
نه ول ، يعنې آزاد او
د خپل سر ول . خو څنگه
چې يې لاسی روزنه او
پالنه نه شوې ، نو کد
سري اوبې مغزه ول .

د هند وکش د سميل
او د منځنی ختيځ افغانستان
يو گونښی کونج چې اوس
نورستان نومېږي (۹۰)
کاله تر مخه کافرستان
باله کېدی . د هغه مهال
د خلکو دين يې زموږ ټولو
افغانانو د نيکونو پخوانی
آريايي دين و . مانداچي
اوز (متعدد) ارباب الانواع
يې لرل چې شمېر يې
وايه لسو (۱۸) ته رسېدی .
سره له دغو ارباب الانواع
پر دغه اوبچه باندې

ځکه نو دوی یو والی نه
لاره او پر که چنیوشې
ډلو باندې ځله ویشلي ول
چې مری ډلې یې بېله هوش
او غوره څخه د ورځنیو پېښو
له عکس العمله سره پر
بېلا بېلو لارو او تړو
باندې ایسته دور یې
منډې وهلې . د کدو سرو
دېبانو له دغه پاشلي حالت
اوسټري ورځی څخه دکافونیتا
اوزو خندا یانو استفاده
کړې او دېبان یې تر
خپل اودوم او سلطې لاندې
راوستلی ول . مگر دېبان
خونو دېبان ول . په رښه
Rasā (فطرت ، غریزه)
سرکښ او ښورانده ول .
ځکه نو د کفر ارباب الانواع
همېشه له دوی څخه اندېښمن
ول او وهم یې ځنې کاوه .
دغه ارباب الانواع تل د دوی

د چارې سنجولو په
تلاش کې ول چې څنګه
او کله به وکړای شي چې
دغه دېبان د همېشه لپاره
ښکېل کړي ؛ تر خپل -
اودوم لاندې یې راولي
او دخپل امر تابع یې
وگرځوي . د دې له پاره
چې خپله د عمر وهله
یې ترسره شوې وي
او و خپل ابدی هدف ته
رسېدلي وي ، دوی بیا
هم د نور کله په شان
خپله کلنۍ مرکه جوړه
کړه چې پر موضوع
باندې څېړنه وکړي ،
کالنی معلومات سره شریک
کړي او د افکارو تبادله
وکړي .

چېرې چې د دوو
سیندو ښو او بڼه لکه بېسټونکي
سپین زر سره ګډېدلې ، د دوی

لاندې غونډيدل ، د
هر رب النوع او ربه النعمي
په نامه يې يو غويي
او يا درې لوی وزکري
قرباني کول . د هر حيوان
له بنارکه څخه يې درې
لېي وينه ټولوله او د
سرخ د ښاخونو په اور
باندې يې ، چې تروني
لاندې بل و ، له يوه
کنډکري کوچو سره پاشله .
په اور کې به جيزويز
جوړشو او هغه لور ه
رقصېدونکي لمبه به يې
سلا بلل د دود په يوه
شنه خوښسکه کې ډوبه
شوه .

په دغه ترڅ کې به
د معبد متولي (ملنگ)
دغ کړه : « اييا موچ » . د
وني پر شاوخوا باندې
اتن کوونکو دېبانو به په

د دلتا په منځ کې يوه
لويه گڼه د غوزانو ونه
ولاره وه چې اتلس (۱۸)
ښاخونه يې لرل . دغه
ونه د ارباب الانواعو د
مرکې حای و . د هر رب النوع
له پاره يو بېل او مستقل
ښاخ ټاکل کړې شوی و .
چې هورې يې له خپله
شانه او دوده سره سم
خپل حای نيوه . له نظمه
سره سم د دوی سرغنه
خدای د درختي په سر
کې کښېناست . مرکه پيل
شوه او د نور کله په
شان يې اتلس شپې
دوام کاوه . هغه کډوان
د دېبان نه خبروو او نه
پوهېدل چې دغه مرکه
په څه باره کې وه او څه
تصميمونه پکې ښوول کېدل .
دوی هره شپه تر هغې ونې

دا افسون که افسانه؟

کې پورته شول چې د
قرباني اور سرې لمبې
به د دود تور کالي وا-
غوستل، د ونې د اڅانگو،
بناخو، بناخلو او پانبو
تر پېوستوبه په مارپچه
توگه سره مخ پرپورته
تاوېدله خود ارباب الانوع
وزرو او دماغو ته يې ځا
ور رسولی وي. دېبانو
په دغه وسيله سره
د خپلو خدايانو خوښي
او رضایت حاصل او ه
څو بالمقابل يې هغه
روغ، آباد او فاتح وينا.
د دېبانو قرباني، او
سرون (ميوزیک) د نمانځنې
په نيامت له ترغونې
څخه تر سپېدو داغه
پورې دوام کاوه، خو
تر دغه وروسته به
مطلقه خاموشي چاپېره

يوه سلا د هغه رب النوع
په نامه چې قرباني او
اتن ورته کېدی ورغبرگه
کړه: "ناموچ" د
نورو ارباب الانوعو پر وړون
باندي د دياناتو تن سوکه
او ارام و، مگر د جنګ د
رب النوع پر واري به اتن اور
واخېستی. دېبان به خروش
او شدت سره پر يوه او
پر بله خوا گرځېدل؛
يوه پلا به ليری پرشا
ولاړل او بيا به يې پښې
په زوره له محکې څخه
وهلي او په شتارت سره
به پر مخ راغلل، د
ونې پر تنه به ورنسکور
شول، د ملنګ د "ايياموچ"
په جواب کې به يې په
لوړ اواز سره ښځه کړل:
"گيښ ناموچ" دغه وړون
او آوازونه به په هغه ترڅ

توکه سره د کلا وې
 خرڅ مخ پر پورته گرځېږي
 په هره شپه چې به
 هرو دوو سره نژدو
 خدایانو پر یوه گڼ
 شمېر موضوعاتو باندې
 تر سپېدو داغه پورې
 مشاجره کوله، پورتنیو
 او کښتنيو خدایانو ددوی
 دلایل نغوږول، مگر
 په مباحثه کې یې مداخله
 نه کوله. ځکه چې کښتنيو
 ارباب النواعو د دغسې یوې
 مداخلې حق نه لاره او
 د لوړو خدایانو حیثیت
 به کمېدلی. د دغه
 شان جواز او ممانعت په
 چوکاټ کې هر رب النوع
 خپل ټاکلی ځای او روڼ
 لاره. د هر پورتنی بناخ
 رب النوع نه یوازې د ورځ
 کښتني بناخ رب النوع دده

شوه.
 له لومړنۍ شپې
 څخه چې مرکه پیل شوه،
 د سرغټه رب النوع په
 امر سره د کښتني بناخ
 رب النوع خپله وینا
 او دلایل واورول چې
 د مخامخ ورځرمه لږڅه
 لوړ بناخ رب النوع پر
 موضوع باندې څېړنه او
 مناقشه ورسره وکړه. په
 دوه شپه د دوهم بناخ
 رب النوع خپل معلومات
 او نظریات بیان کړل او
 د مخامخ ورځرمه درېیم
 بناخ رب النوع په مباحثه
 ورسره بوخت شو. په
 درېیمه شپه د درېیم
 بناخ رب النوع په خپله
 وینا خوله پورې کړي او د
 ورځرمه بناخ رب النوع
 ورسره وښتې. په دغه

فهرست

شماره	د مضمون عنوان	لیکوال	خج
۱	هجرت رسول الله ﷺ	-	۳
۲	د لمر خیره	حبیب الله رفیع	۱۶
۳	اینها الانهم	استاد خلیلی	۱۲
۴	د افغانستان په مسئله . . .	میرزا اخیل	۱۸
۵	د افسون که افسانه ده؟	د اکثر عبد الرحمن الوالی	۲۵
۶	ورکۀ الله یوال	بوربا	۳۵
۷	د تاریخ کنده	پاسخی	۴۱
۸	نمای آندادی	د حنر طبیبی	۴۵
۹	د پکړی ول	غروال	۴۶
۱۰	سور اود	پاسخی	۴۷
۱۱	د بی دینه طاقتور . . .	پروفیسر فضل کریم نلشاد	۴۸
۱۲	زه مجاهدیم	الف "شفق"	۴۹
۱۳	پاڅی	محمد عارف تنگیار	۵۱
۱۴	منزل	یون	۵۳
۱۵	د کابل نوره جمعه	د اکثر اکبر	۵۶
۱۶	تپی	-	۶۲
۱۷	تاته در رولن یه	افکار	۶۴
۱۸	بیروک ته	ن - ی - مومند	۶۶
۱۹	یادی انر شهید	ح - رفیع	۶۷
۲۰	بانرا سرپوشیده خلم	د اکثر عبد الرزاق وردک	۷۴
۲۱	کارمل روز آزادی	د اکثر خالد	۸۱
۲۲	د جهاد ادبی کتابونه	شین گل	۹۰
۲۳	مفید حیوانات	پسرلی	۹۳

باداري پر وکړئ؛ که
غواړئ چې تاسې ددې
پر ځای ودرېږئ او
نماینده شي یا وکلالت یې
وکړئ؛ که غواړئ چې
تاسې د مخه او دوی
درېسې وي، نو تاسې
باید هر یو بیل-بیل
ددوی د کلو او کلا و
په زړو کې هر ورو
ځای ونیسئ. داسې چې
یو دیوه کلي متصرف
رب النوع و اوسئ او
بل د بیل کلي؛ یو د
یوې قبیلې مشر توب تر
لاسه وکړئ او بل دبېل
دغه راز هر یو د ځان
له پاره په دوی کې ډله
او پالوونکي پیدا کړئ.
له یوې خوا څخه به مو
د ځانو له پاره مقام
او حیثیت موندلی وی

د مسایلو په برخه کې
تر انتقاد لاندې نه یوئ،
بلکه د نورو کښتنیو ښاخو
د ارباب النوع و رانی
او سهوې یې هم پرده
ور اړولې، په دې
شرط که هغه و خپل
ور څرمه کښتنی رب النوع
ته نه وي وړ په گوته
کړئ (ور یادې کړي).
په دغه توګه سره د
خبرو سلسله په اتلسمه
شپه و سرغڼه رب النوع
ته ور ورسېدله چې هغه
له د مخنیو معلوماتو او
نظریاتو څخه نتیجه اخله
او د شپې په پای کې
یې د فرمان په توګه
د نورو ته اعلان کړه؛
«که غواړئ چې تاسې
د دیانو او ګمنی ترلاسه
کړئ، څو روحاني او دنیاوی

کرهنگر او کرهنگوال جو
 شي . د دوی حاصلات
 او فصلونه باید ستاسي
 په لاس کې وی خودوی
 ستاسي د احسان شکرگذار
 اوسي . هغه رب النوع
 چې د حیواناتو زمه
 لري هغه دی وځینو
 ته غیلي او وځینو ته
 بوده ور وځیني او هم
 یې ساتنه او روزنه ور
 اداره کړي خودغه پوند
 و تاسي ته خپل پسونه
 وزگري یا غوايي او اوبنا
 حلال او وینه یې له کوچ
 سر و تاسي ته دود
 کړي . هغه پوونده
 چې له دغه امره څخه
 غاړه غړوي ، شتمني یې
 ور ونښتيځي چې بېرته
 و تاسو ته مخ درواړي
 او آن ومشي . دوی

اوله بله خوا څخه به
 مو دیان پر بیلابیلو
 د لو باندي ویشلی وي .
 ودغه هدف ته درسیږي
 لارې چارې په لاندنۍ
 توگه دي :

له تاسو څخه هغه
 رب النوع چې د ورهښي
 یعنی صنعت او حرفت
 را کمن دی ، هغه دی
 د ځینو پر لاسو باندي
 د مہانت برکت کښېږدي
 چې له هغو څخه ورهنگر
 او ورهنگوال (صنعتگر) او
 صنعتدار) جوړ شي خو
 ستاسو مرهون اوسي ؛
 هغه رب النوع چې دکړهښي
 (زراعت ، کښت ، پالیزپالنه
 او باغداري) متصرف دی
 هغه دی د ځینو پر مړندو
 باندي برکت کښېږدي
 چې له دوی څخه

باید داسې دقیق عیار
او پروگرام کړل شوی
وی چې نه یوازې ستاسې
له پاره تر خپل مال و منال
تېر شي ، بلکه باید تر
خپلو سرو درته هم تېر
شي ځکه چې ستاسې
موجودیت د دوی په قربانیو
پورې تړلی دی .

څنګه چې دېبان
نسونه لري ، نو خواړه
هم غواړي ؛ څنګه چې
بدنونه لري ، نو کالي
هم غواړي ؛ او څنګه چې
کورنۍ لري ، نو ټاټوبی
هم غواړي . د دغود
دېگونو اهمیت او پر
اساس باندې ، تاسې
دوی لږ تر لږه پر
څلورو طبقو باندې
ویشلای شئ ، هغه دینا
چې له تاسو سره هیڅ

لار نه وړي ، خواړه
پر وتنوئ (قحط کړئ) .
هغه چې څلورمه برخه
لار در سره وړي وهغو
ته په نیولی لاس نیمه
ننقه ور ورسوئ ، خو
کالی پروتنوئ . هغه
چې درېیمه برخه لار
در سره وړي ، وهغو ته
ننقه تر موټ کړي
لاس ور وباسئ . هغه
چې نیمه لار در سره وړي ،
هغو ته هسې ننقه ور ورسوئ
خو ټاټوبی پروتنوئ .
هغه چې درې برخې لاره
در سره وړي ، وهغو ته
هسې خواړه ، کالي او
ټاټوبی درې سره ورسوئ .
مګر پریماني یې مه پر
جوړوئ . خو هغه چې
لار بشپړ در سره وړي ،
پر هغو باندې د هر څه

خوله او ژبه د بلبلی مڼا
برکت کبیردې خودوی
په خپلو خوږو غوږو
او منظمو الفاظو سره
زما او ستاسې ستاینه
وکرای شي . هغه رب -
النوع چې د اوربدنې مقصود
دی ، هغه دې ونوروته
په وسیلوی توگه سره
د ښې سماع ملکه ورڅښتی
خو وکولای شي چې زموږ
او امر او ستاینه په ښه
شانی سره ونغږوي . هغه
رب النوع چې د لیدنې
او کتنې واکمن دی ،
هغه دی وهغود پېانو
ته چې زموږ له پاره
څارنه کوي ، د سرسترگې
ور وڅښتي . خو هوښگرې
اخطار در کوم چې د
زړه سترگی ور ونه څښتی
حکه چې د زړه په سترگو

پریمانی جوړه کړئ . د
دغې ډلې روزنه وکړئ
چې بیلابیل مهارتونه
او کمالات یې په برخه
شي . ودوی ته له مادیاتو
څخه هراڅه ور څښتی ،
خو له معنویاتو څخه
هیڅ ، ودوی ته له حواسو
څخه ټول حسونه ور په
برخه کړئ ، مگر له
ذهنیتونو څخه ، لکه پښتو
هیڅ . حتی دغه ملگری
دیباڼ لا باید همیشه ځله
وېشلي او پاشلي وساتل
شي ، خو ونه کړای شي
چې ریو په ټاکلي
قبلې ته مخ ور واړوي .
هغه د پېان چې و
تاسې ته شپه او ورځ
لاس پر نامه ولاړ وي ،
د ثربې ، قلم او بیان
رب النوع دې د ځینو پر

او اسرو (اسره : تونزه هیل)
 تهریزری . دیو والی مرلم
 یوه سپیخلی لاروی چي د
 زره په سترگو سره
 د هغې ورنه او پالنه هرومرو
 په بریالیتوب سر وستره سیري
 بیا هم په ټینگه سر درته
 وایم چي هوش کوئ که یی د
 د زره سترگی (شعور) د زره
 پیدا کړای شوای ، نو
 هغه مهال بیا دوی پوهیږي
 چي تاسي زما مولود او
 د درواغو خدایان یاست .
 ځکه رښتیاڼی خدای یواځی
 یو خدای وی چي هغه
 قدرت او د دوی دیووالی
 زره دی !

(پای)

سره بیا ځان او جهان
 د پردې تر شاویني ؛
 د خپل کلي موجودیت
 ادراک کوي ، چي له دغه
 سره سمدلاسه د قدرت
 احساس ور پیدا کيږي .
 که چېرې داسي پېښه
 شوه نو هغه مهال به
 نه تاسي خدایان
 یاست او نه به مو
 خدای وی . ځکه چي
 د یو والی مرکز یو
 لوی خدای (جَل جَلال)
 وي ، نه اتلس (۱۸)
 دیو والی مرکز یو
 مقدس هدف وي چي د
 هغه له پاره هرڅوک
 تر خپلو شخصي گټو

ورک انډیوال

دنگه ونه یې درلود،
 سپینی بزیرې یې له وېج
 زېښلی مخ نه کرده حلقه
 تاوه کړې وه په سترگوبه
 یې همیشه گردې زړه ښی
 عینکې ایښې وې، زما د
 کوټې مخامخ یې کوچه
 وه . سهار به وختی خپل
 کار پسې روانېده اودلرکيو
 په وړوکی غرنه کې به
 ناست و ، سندان اوڅټک
 به یې مخې ته ایښی وو ،
 شاوخوا یې رنگ ، رنگه
 لنډې او اوږدې څرمېنې
 خوړندې وی څو جوهره

خپلې او بوټ به هم ورته
 پراته وو او دی به یې په
 گندلولگیا و .
 مازدیگر به چې له کاره
 راغی نو د بیکا له پاره به
 یې د پخولو یو څه هم
 له ځان سره راوړی وو، د
 کوټې مخې ته به یې خپل
 یشتوب ولگولو اودکتغ
 تیاری به یې نیوله
 مابه چې دده غرومنداو
 کار ته وکتل نو حیران به
 شوم ، په زړه کې به مې
 وگرځېده چې کاشکی وړ
 څه خبرې وکړم ، چې د ژوند

په حال او راز يې يوڅه
 خبر شوی وای ، خو دا
 جرئت مې نشو کولی .
 هغه هم پر دغه سرای
 کې له هېچا سره خبرې
 نه کولې او له هېچاسره
 يې څه کار نه درلود
 داسې معلومېده چې بې
 له خپل کاره په نورڅه
 ځان خبرول نه غواړي .
 زه به هم چې په دهلین
 کې تېرېدم نو ده به راته
 ببر ببر وکتل ، او چې ما
 به دخپرو له پاره سل زېږه
 يو کړی وو او خوله به
 مې بېرته کوله نودده
 عجيبه شاته کتلو به
 هرڅه راباندې هېرکړل .
 خويوه ورځ داسې هم
 راغله چې په سرای کې
 مې اودس کاوه په دې
 وخت کې هغه سرای ته

رانتوت ، او چې نظر يې
 راباندې ولگېد ، نو په
 حير حير يې راته وکتل
 او په خوله يې هم څه
 کلمات ادا کړل . او چې زه
 کوټی ته ننوتم هغه مې
 مخې ته راغی او په خندا
 خندا يې راته وويل : مخکې
 به مې چې ولسېدی نوته
 به هم لکه دا نور بېرڅخې
 راته ښکارېدې او ترپام
 مې ښه نه راټلی ، خو
 چې لمانځه اوداسه ته
 دې گورم نو راته څرگنده
 شوه چې نه ، هغسې نه يې ،
 نن مې شکرونه وويستل .
 اوس خو پوهېږئ چې
 په وطن کې څه حال
 روان دی او کمونستان
 څه ناکړدې ندي چې نه
 يې کوي
 له دې وروسته مې

ورسره راشه درشه پيل
او اشنایي مورتېنکه شوه.
ماينام به يوځای نانوائی
ته تلو، کله - کله به مو
ډوډی هم يوځای خوړله.
ماهغه ته کاکا ويل، يو
بل ته به مو ډک زړونه
تشول. ما چې به دخلقیانو
له وحشته څه اورېدلی او
لیدلی و دهغه راز به مې
ورسره کاوه، او هغه به
ماته خپل وایه.

يوه ورځ مې زړه ناڅرګه
ورته وويل: کاکا دخپل -
ثروند راته څه ووايه،
زامن لږی او که نه کور او
کلی څنگه؟

دهغه په تندي ګونځې
لرېدېد او شوې، سترګې يې
يوې نقطې ته ځيرې پاتې
شوې له لږ ځنډ وروسته
ی وويل: زامن نلرم دوه

لوڼی مې واده کړې دي،
زومان اولوڼی مې را ته
وايي: نرمونې کړه اوسه
اوس بودا شوی يې کړار
آرام ثروند تېروړه خدای!
حاضر دی چې زومان مې
هم بڼه خلک دی. خونړما
دانه خوښیږي چې بېکاره
کیم، زما ټول عمر په
کار او زیار کښې تیر
شوی دی او هيڅ وخت
مې خوشې او بېکاره
نه دی تېرکړی، او چې
څو مې توان دی اولاس
او پښې مې ښوړي نو کار
به کوم او دخپل لاس به
خوړم.

هيڅ مې نه هیریدي
دروژې میاشت وه، زړه
په همدې کړۍ له وظیفې
راغلی وم، د کابل په
ښار کې د توپونو ډنډې

وي د جيت الوتکو غرمېښا
خوت او د بالا حصار د پاسه
او د دننه درې جورو
او د اور لمبې ترې ختلی.
مسلمانو پوځيانو پاڅون
کړی و .

په دې کې کاکا په
مندو مندو ساه نيولی
راوړسېد په سترگو سترگو
کې مويوبل سره پوه
کېل بام ته وختلو، او
ننداره مو کوله، نروته
باغ باغ کېدل شوندي،
له موسکا نه تړلېدلې
او تر سترگو له خوښۍ
اوښکې روانې وې د الومې
حل و چې ما له خوښۍ
شړا او اوښکې لېدلې.
خو دا خوښي دلې
شېبې له پاره وه
بېگانه زما کوڅې ته راغی
ويي ويل : راډيو راواخله

B . B . C ونیسه چې څه
وايي ؟ د کوڅې دروازه
مو پورې کړه دراندیو
پېچ ته مې لاس کېږ
ستن د کابل په استیشن
برابره شوه، نطق په
وارخطايي سره د شپې
گرزېدو بندیز له اتو
بجو وروسته اعلان
کړ . هغه په دې هم
خوشحاله شو ويي ويل
ودې ليد د حق زور .

شپو ورځو د کمونيزم
د بد مستانو د وحشت او
استبداد ترڅه يادونه له
ځان سره ساتل او هره
کړه يې د بېگناه وژنو،
نيونو، او شکجی دندارې
له غمه يوبل ته ځای
پرېښوده او زما او کاکا
آشنایي هم د همداسې
تیارو او ترڅو حالاتو

په دوران کې پخېدله .

د کاکا غرنه زما

د وظیفې د لارې په غاړه

وه ، زه به چې وظیفې ته

تلم نو پر ده به مې سلام

وکر ، یو بل ته به مو

وځنډل ، او د مازدیگر له

خوا به کله ناکله یو ه

شپه هم شوم .

ما به چې کله

کاکا ته د خلیانو

د وحشت او استبداد کومه

نوی کیسه اوروله نو ده

به ماته وویل : خدای به

رښایي لاولي تل به دا

تیارې نه وي

او کله به مې چې

د ناامیدۍ کومه خبره

له خولې ووتله ، نو تندي

به یې تریو شو او په

جدې لهجه به یې وویل :

گوره چې زما ونه غورځو

خدای مهربانه دی او

چې د جهاد د مشرانو له

بې اتفاقی به مې ورته

یاده وکړه نو هغه به هم

پرې سوړ اسویلی ویست

اونریاته به یې کړه غم

خو همدلته دی . خوبیا

هم زموږ تکیه لوی خدای

ته ده ، خدای به داهر

څه سم او حل کاندې .

د ژوندانه ترخې شپې

همداسې یوه په بله پسې

تېرېدلی ، د روژې وروستی

ورځې وې ، اختر راشدې

کېده زه چې ماسپښین له

دفتره کوټې ته را تل

نود معمول په خلاف د

کاکا غرنه وختی تېرلې

وه ، سلمې ته راغلم که

گورم چې کوټه یې هم

تېرلی ده ، بیکایې هم هیڅ

پته ونه لگېده ، دوه

هجرت رسول الله ﷺ

کفار قریش جهت قتل
پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم
در دارالندو جمع شدند هر قبیله یک
نفر را که تمام شان چهل مرد بود
برای قتل انحضرت صلی الله علیه و سلم
انتخاب نمودند تا به یکبارگی
حین خروج شان از در تاریکی
صبح بشمشیر حمله نمایند که
درین حالت قاتل معلوم نمیشود.
آنها در تاریکی شب نزد خانه
آنحضرت ص، در کین نشستند تا
بمجرد برآمدن شان همه یکجا بروی
ص، حمله نمود و او را بقتل رسانند،
انحضرت ص، ازین نقشه و پلان
خفا آگاهی نداشتند - جبریل
امین (ع) از تصمیم کفار مطلع شد

فرموده و امر خداوندی (ج)
را برای شان مبنی بر هجرت
شان جانب مدینه اعلان فرموده
رسول الله صلی الله علیه و سلم
منتظر فرمان خداوند جل جلاله بود
به هر منظره ابوبکر صدیق (رض)
را مطلع ساخته بود تا تدارک سفر
نماید و به مجرد وصول امر
خداوند جل جلاله عازم به
دیار هجرت شدند - انحضرت
صلی الله علیه و سلم به حضرت علی
کرم الله وجهه امر فرمود تا معطل
شده و امانات مردم را به حاجبا
شان بسپارند و شب در بستر سپرد
حاضرات به خواب روند - رسول
الله صلی الله علیه و سلم این آیه

ڪر ، ڪش او ڪير
و ننت هغه حوان خلقي
حوان و پوليس راغلل او
کا کا يي په موٽر
کي وا چاوه..

او چي سرلي ته ورسيد
نو ڪورم چي يو جيب
ولار دي لومري خو
زما پني هم وريزدېدلي
خو چي خير شوم نود
کا کا له کوٽي پوليسود
هغه بستري او سامان را-
ويوست او په موٽر کي
يي واچول او د کا کا
بيا هيڄ درک معلوم
نه شو .

(پاي)

دري ورځي همدا سي تهرې
شوي خود کا کا درک معلوم
نه شو - څلورمه ورځ
مي د کا کا د غرضي څنگ
ته له چيني خرڅوونکي
پوښتنه وکړه هغه وروغونډ
راته وويل : «کا کا به دي
نورونه ويئي» ما وويل :
ولي څه چل دي ؟

ويي ويل : «هغه بله ورځ
غرمه يو دريشي کړي حوان
د کا کا د غرضي تر خواستگار
څکولو لومري کا کا په
سمه او نرمه لهجه پرې
اعتراض وکړ - حوان خو
لومري په مسخرو- مسخرو
ځواب ورکړ او دومره بشپړي
يې وکړه چي سگرت يې
د کا کا خولي ته وروړخو
چي کا کا ورته په قهر
شو نو حوان را ڪش کړ
بس کا کا هم پري ووتو

د تاریخ کنده

ښه ځوانه له خصوصیاتو ورته
 ښکارېدو ، په سپینه
 ډیره یې تربوداگانو له
 کشرانو سره جوړه وه او
 د مشرانو په ټول کې یې
 ځای نه درلود . ډیر به
 خوښ وېچې مازیگر مهال د
 خپل مست زدک قفس په
 لاس کې نیولی او پارک
 ته کوږ ووږ روان وي .
 ځوانان هم له ده سره
 خوښ وو یوې ډېرې
 خاطرې لرلې بللې په سپین-
 ډیرو کې یو د ځوان زهه

بابه خپرو ساده سړي
 و د زمانې په پیچمو تپوهېد ،
 سپین مامدین نیادم و ، نوم
 به یې خیرالدین یا خیر الله و
 خوله ځوانه په خپرو مشهور
 شوی و چې په سراوږ ډیره
 کې یې سپینو وینتو په تورو
 بری وموند د چم گاوند
 ځوانانو به بابو خپرو باله .
 بابو یې علمه لوی

شوی او ځوانی یې د چرکانو
 زرکانو او کرکانو په ساتلو
 او جنگولو تیره کړی وه
 یونیم دک چیلیم به هم د

ځاوند او د ځوانۍ د بيباكيو
ملا تر بوباليد چې د دوی
چارو ته يې په سپکه سترکه
نه کتل بلکه يو کام به لا
تر دوی مخ ته روان و.

د بابه خيرو زامن هم
دده غوندي يې تعليمه او
يې تربیې لوی شوی وو،
چې کله د خلقيانو حکومت شو
او پخواني اعتبارات له
منځه لاړل درانه سپک او
سپک درانه شول د بابه
خيرو زامنو هم په خپلو
بريتونو لاس وواژه او
د ځان وړاندې کولو په لټه

کې شول، څرنگه چې د
خلق حزب غېږ هميشه دا
شان زلمو ته خلاصه وه
دوی يې هم يې بڼه يې بڼه
په سازمان کې ومنل. بابه -
خبر و هم د زامنو په سياسي
منډو په تېر عمر د ځوانۍ

احساس کاوه او ويل به
يې چې خدای پاک د زليخا
ځوانۍ راپه برخه کړه او د
خلق د حکومت جوړېدو بېرته
څوارلس کلن ځوان کړم،
څه شول هغه په ځان غاوړي
مشران چې زه به يې د زرکانو
کرکانو په ساتنه هم تر تېلم
او دوی ته هر څه روا وو...
د بابه زامنو په سازمان
کې ځينې نوی توری زده
کړی وو چې د بابه خيرو
به ورباندې ډېره ساه
سمه وه او هسکه غږ يې
به يې وېره.

يوه ورځ بابه خيرو
ولايتی کوميتی ته تللی و هلته
يې له سادګر د ځينو بنديانو
پوښتنه کړې وه چې څه
شول؟ هغوی ورته ویلي و
د تاريخ کتنې ته ولويدل.
بابه ته چې د تاريخ کنده

نه وه معلومه په مطلب نه
و پوه شوی خو په خان یې
نه راوړه چې کاله ته راغی
ماښام یې له خپل زوی څخه
پوښتنه وکړه هغه ورته وویل
یعنی ووژل شول.

بابه داسې وپتيله چې په
خلق ژبه د تاریخ کندی
ولوبدل د وژلو په ځای
استعمال یې دا جمله یې هم
سبه زده کړه چې څوک به
له هرې خوا وژل شوی و
ده به ویل د تاریخ کندی
ته وغورځېد.

بابه خپرو هڅه کوله
چې انقلابي ژبه زده کړي
او د یو کامل عیاره خلق
په څېر وپیژندل شي چې
کله به یې زرک د چاله زرک
سره جوړه کړ ده به ویل:
وگورئ زما زرک په انقلابي
روحیه جنگیبي، ارتجاع

نه مني د بنمن ته مترقي
دیكې وركوي، چې زرک به
یې مقابل لورې تېښه دیکه وکړ
یې اختیاره یې د هورا ناره
له خولی ووتله او به یې ویل
د تاریخ کندی ته یې کړه!
بابه خپرو په نور څه نه
و خبر دومره پوهېد و
چې د خلق حکومت د خوارانو
غریبانو پاچاهۍ ده نور څوک
چاته نشي ویلای چې داسې
مه کوه او مغسې نه ښايي...
دده ساده زړه دانه منله
چې د پردو نوکران او د دین
او وطن غلیمات په گدی
ناست دی او هرڅه د بېل
په لاسه او د نورو په گټه
بدلول غواړي. کنه دومر
لاد تیت ذهن خاوند او
بی ایمانه بنیادم نه و چې
په سپینه بزیړه به یې د غلامی
نرندي غاړی ته اچوله او

پخپلو معتقداتو به یې د بطلان
کړینه را ایستله .

بابه خیر و ته د بیا
خواښدو احساس تر دېره
پاتې نه شو یوه ورځ یې
زوی دنورو ملیشه کاسو
په رأس کی جنګ ته ولېږل
شو، په جنګ کې ولګید او
په لری دروګې یې غوښې
دورو وپوسانو په برخه شوې.
چې کله مات شوی لښکر
بېرته راستون شو د بابه خیر و
زوی دنورو دېرو په اطلاع
سرتېرو سره د تل له پاره
پاتې شوی وو .

د کلی ، کوڅې خلک چې
خبر شول بابۀ خیر و ته له
مېوړینه د لاس پورته کولو

په نیت راغونډ شول .

یو سپین بزیری له دوا
د دوسته وپوښت :

زوی دی چېرته ووژل شو؟
د وویل انقلابی ځوان ته څوک
داسې نه وایي چې چېرته
ووژل شو؟ داسې وایه
چې د تاریخ کندی ته
و غور ځېد .

هغه بیا وپوښت : آیا
مړی د راوړلو نه وکۀ څرنگه؟
ده ورته وویل :

دومره خبر شوم چې د
تاریخ کندی ته لویډلی دی
نور نه یم خبر چې دده د
تاریخ کنده په کومو خوږونو
کې وي ؟

(پای)

به استقبال پارچه ادبی استاد بزدگولم ملک الشعراء بیتاب که صرف
این دو مصراع آن بیادمانده است .

خذف را گهر شهسوار کردت

به مو حومه گرانی را کشیدت

البته نوای استاد بیتاب به مناسبت تجاوز انگلیسها بود و ناله من
تجاوز روس ظالم است .

« دستورطیبی »

ژنو-سویس

نوای آزادی

همالایا به قرق سر کفختن	به کام اژدها منزل گزیدن
به موش شیر بران را شکستن	به مشرکات سنگ خارا پاره کردن
بم اتم به آهی زره بردن	فلک را در هم و برهم نمودن
شتر از نافه سوزن کشیدن	به دیو و اهرمن الفت گرفتن
مزاران زهر قاتل را چشیدن	قبول مشکلات مردو عالم
به آغوش نهنگان آر میدن	به قعر بحر طوفانی و تاریک
به یک گاهی جهان را طی نمودن	زالش هندو کش پائین فتادن
به دندان غضنفر پاره کشتن	به چنگال پلنگ مست و خوخنوار

نباشد آنقدر مشکل « طیبی »

که خود را ز پیر دست مروتن دیدن

د پکړۍ ول

نن زما ښکلی وطن کې جوړ غوږل دی
 ښځه، نر، لوی او وړوکی پکې دل دی
 د غاښیانو غلبې دي او نارې د ی
 هر یو ځوان مې جوړ د ښمن لڑاغل دی
 زما مېنه که وړانیزې باک یې نشته
 له د ښمن ځینی هم وړک د تېښتی چل دی
 چې شاني یې د غیرت نشته نړۍ کې
 څومر ښکلی د افغان د پکړۍ ول دی
 د بري په لور روان یم پر مخ درومم
 راگیر کې مې نن بیانې پوال غل دی
 غواړي نور ملکونه هم پکې جېل کېږي
 دغه اور چې نن زما په خونه بل دی
 عاقبت به زما قام بريالی کېږي
 چې واکمن د ټول جهان ورسره مل دی
 هغه قام به په قامونو کې اوچت وي
 چې یې ایښی د نیکونو په پله، پل دی
 خدایه! سرد غروال ستا لار کې قبول کېږي
 ورته بس په دغه لار کې دا تسل دی

سور اور

نه يو زما په نریدلی مسکن اور ولگېد
 د لویو غروڼو په سپیڅلي لمن اور ولگېد
 پېغلي ځوانان پکې ورتیږي هسې اور بل شو
 د روس له لاسه مو په ښکلي وطن اور ولگېد
 شمې که سوزي، سوې نه دي انجن روڼوي
 لوی مصیبت دی چې په لوی انجن اور ولگېد
 د عقابانو هسکې خالی توغند ودرانی کړې
 لاندې ځنگلوکي د زموږ په مکمن اور ولگېد
 "ام البلاد" شولوتی لوتی، هری "خاوند ایري
 "کند هار" و سو په سمسور "قطغن" اور ولگېد
 سترې ملوکه! اوس به ورکه بدری چیر غواړي؟
 د ښاپېرو د تماشو په گلشن اور ولگېد
 چې د وحشی ملحد ټینکونه یی په خواکې گزوي
 د زړه له سوزه د بابا په کفن اور ولگېد
 د بېلادنو به نغمې وی زړو کې غوټه پاته
 چې بن توپونو کې ویجاړ په چمن اور ولگېد
 اور به پر سر وره هچر ته د ملحد له لاسه
 چې زړه مې غم کې سره سکر وټه په تن اور ولگېد

دبی دینہ طاقتور دستم بنیخه

پوځونه دروسيانو په کابل راغلي دي
 دا ټول په اشاره ديو کارمل راغلي دي
 افغان مجاهدين که مجاهد د فلسطين دي
 د کفر د بښمنی له یو په سل راغلي دي
 لکونه مهاجر د فلسطين او افغانانو
 د ظلم نه په تېښته په یو بل راغلي دي
 د خپلې بې دینۍ د خورولو په تکل کې
 پوځونه دروسيانو مسلسل راغلي دي

ناشاده نه خپلېږي د ابی دینہ طاقتونه
 په مکر او فریب باندې هم تل راغلي دي

الف " شفق "

زه مجاهد یم

زه مجاهد یم
 د هېواد د آزادۍ مجاهد
 د خدای په لار کې راوتلی یمه
 د خپل اولس د حریت اود خلاصون له پاره
 په وینو لوبی کوم ...
 ما د غلیم په ضد قیام کړی دی
 نه سره بشکیلاک سره جنگونه کوم
 د سرو پوځونو تباهی له پاره
 د دښمنانو نابودۍ له پاره
 کفن په سر حمله سنگر ته غورځگونه کوم
 له مرګ نه نه ډارېږم
 اتم نه نه ډارېږم
 له توپ او تانک نه زما ویره نشته
 د جنگ میدان ته په خندا ور حمله
 لاس کې باروت نلرم
 د جنگ وسلې نلرم

شریف را حین بر آمدن زیر لب
 زمزمه کرد (و اذا قرأت القرآن
 جعلنا بینک و بین الذین لایؤمنون
 بالآخرۃ حجاباً مستوراً) دیدند
 کفار با شمشیرهای برهنه در
 کین نشستہ اند انحضرت صلی اللہ
 علیہ وسلم مشتی خاک برداشته
 (شاتھ الوجود) گویان آنرا بر
 سر و روی کفار پاشید و بقدرت
 خداوند (ج) ایثات انحضرت (ص)
 را ندیدند .

رسول الله (ص) یکسره
 بخانه ابوبکر صدیق (رض) رفته
 و ایشانرا از فرمان خدای (ج)
 با خبر نمودند و فرمودند
 خدای پاک به هجرت حکم
 نمودند چه گوئی تا چه وقت
 رویم - ابوبکر (رض) فرمود -
 بهتر آنست تا مدتی در کوه شد
 شوم و در آنجا غاری بزرگی است
 که گوسفندان را در ایام زمستان
 برای مدتی آنجا نگهداری می

کنند - و وقتی که کفار از جستجوی
 مآخسته شده و موضوع تفحص
 سرد شود انگاه از غار برآمده
 بصوب دیار هجرت روانه شویم .
 چون کفار دیدند که رسول الله
 (ص) بیرون نیامد دانستند
 که وی در سرای است اما از موضوع
 خبر شده بیرون نمی آید لذ اهل
 به یکبارگی به سرای درآمدند
 با شمشیرهای برهنه بر بستر پیغمبر (ص)
 که در آن علی حکم الله وجه بود
 ایستادند از او پرسیدند - محمد
 کجاست؟ علی گفت : من چه میدانم
 من نگهبان او نیستم - گفتند -
 حتماً تو به موضوع علم داری
 و میدانی او کجاست؟ گفت :
 از جود و آزار شما رفته و
 خدا داند او کجاست .

کفار نومید شدند بعد از
 مشوره چنین فیصله نمودند که -
 محمد (ص) حتماً بخانه ابوبکر
 که صاحب سرو پناه گاه وی بود

ماسره پتانك نشته دی

زه طیارې نلرم

خو:

زما رگو کې د اسلام مینه ده

د آزادۍ د پاک مرام مینه ده

زه د ایمان په مینه مست یم په الله پاره یم

محکه تش لاس له توپ او پتانك سره جنگونه کوم

په غلیمانو مې لمبې بلې کړي

په سرو لښکرو زلزلې جوړې دي

په خپل ماتنګ باندې پښیمانۍ ښکاري

د تېښتې لار ده ترینه ورکه په سلګو شهیدینو

په پولادي کوټو کې نه حایلېږي

سخت وار خطا دی

په قطارونو یې د تندر گذارونه کوم

زه به رسېږم خپل منزل ته ما ټکل کړی دی

په پاک الله باندې توکل لرم

د آزادۍ دیوې به بلې کړمه

د شهیدانو د قبرونو په سر

د حریت جنوې به ورپور

تیارې به ختمې شي آخر سپینه رنابه راشي

د خپلواکۍ ښکلې شړوندون به شي سبابه راشي

محمد عارف سنگیار

پاخیء

پاخیء خوبونہ پر پیدیء
 راحیء عیشونہ پر پیدیء
 من حسابیں کی گناہ
 دغہ دہ ستا سو خطا
 چہ درنہ خوبن شی اللہ
 باطل کارونہ پر پیدیء
 راحیء عیشونہ پر پیدیء
 چہ یو ساعت تیریں ی
 بنہ پری اللہ پوہیری
 ددی پو بنقتہ کیہری
 عبث فکرونہ پر پیدیء
 راحیء عیشونہ پر پیدیء
 حی تر آسمانہ پوری
 راحیء گریوانہ پوری
 بہر میدانہ پوری
 در وند خوندونہ پر پیدیء

ما غافل و روہو !
 بہ ملت اور بلیہ ی
 اد غفلت خوبونہ
 ی بی پروا و سیریء
 حق پہ لار روان شی
 شترگی روہی کھی وروہو
 ملت اور بلیہ ی
 د اللہ د ر حنا و
 غہ دہ غتہ گناہ
 مسلمان خخہ بہ
 قلابی شی وروہو
 ملت اور بلیہ ی
 کوند ورتہ و ژرہ
 یتمانو اوہکی
 پوہندیانو وینی
 پک قلم تہ لاس کھی

په ملت اور بلیبی
 چې پکوره وړان شول
 چې شول غلبیل په گولو
 چې په توپو یې ولی
 نو ورته گورئ څله
 په ملت اور بلیبی
 دغه د ظلم تیاری
 دابه ترخو پوری وي
 دغه مادی مفکوری
 پوره ناکام دي دی کې
 په ملت اور بلیبی
 د حق د لیکو سره
 پشتیبانی یې وروښو
 ورته تلاش په اخلاص
 د " ښکاریار " دا ومنئ
 په ملت اور بلیبی

راځئ عیشونه پرېږدئ
 دغه دي وروڼه ستاسې
 دغه دي زه وڼه ستاسې
 دی سنگر و ستاسې
 ټول هوسونه پرېږدئ
 راځئ عیشونه پرېږدئ
 د استمونه د دوی
 ټانک او توپونه د دوی
 چال فریبونه د دوی
 که سست غمونه پرېږدئ
 راځئ عیشونه پرېږدئ
 عهد و پیمان وکوی
 د پاک ارمان وکوی
 په هریو آن وکوی
 گوندی، گوندونه پرېږدئ
 راځئ عیشونه پرېږدئ

يون

آزاد نظم:

منزل

دغه لاره چې ته کوري :

داچي ډکه په اغزو ده !

داچي ډکه ده له کاهنو!

دغه لاره چې ته کوري :

داچي درويي له پيچومو!

چې تيريبي په پانونو!

دغه لاره چې ته کوري :

چې غريبي پري جازونه!

چې اورپري پري اورونه!

دغه لاره چې ته کوري :

چې فرش شوي په بمونو!

چې وړانيږي په توپونو!

دغه لاره چې ته کوري :

چې په ستغوده ختلي!

چې په خوږو رالوبډلي!

دغه لاره چې ته کورې :

چې د شپې په زړه کې درومي !

چې تیارې پرې را خورې دي !

دغه لاره چې ته وینې :

چې لږلې ده په وینو !

چې ساتلې ده په وینو !

هو !

دغه لاره همدا لاره :

د گلونو لور ته درومي !

د باغونو لور ته درومي !

دغه لاره همدا لاره :

د لوی واټ په لورې درومي !

ارت میدان لري په مخ کې !

دغه لاره همدا لاره :

د آرام غږې ته رسي !

د مرام غږې ته رسي !

دغه لاره همدا لاره :

په هوډو تهامیري !

د گلزار غږې ته لویږي !

دغه لاره همدا لاره :

د سپېدو آغان ته رسي !

د بڼکلوې یې د لمر وړانګې !

دغه لاره همدا لاره :

سرخړوي ته ور وتلې !
سرلوړي لري په پای کې !
سرمنزل د مرامونو :
" خپلواکي لري په پای کې !

۱۳۶۳ / ۷ / ۲۲

پېښور

د رب رسوله - درب رویداره
د عالماتو سراو سرداره !
زمونږ خزان به کله بهمه شي ؟
د بهارونو کاروان سالاره ؟

۱۴ - ۹ - ۱۳۶۳ د مولود شریع

داکتر محمد اکبر اکبر

د کابل توره جمعہ

شومه دم د مرک سکوت ته
اوس به مات شی د ژوند دم ته
کور پاللی تنی رغړی
د ژوندو قدم-قدم ته

د دردونو سینه چاکه
بروین د تندر به لار وکړي
وخت د وړانګو غشی را ټنګل
په بلا شپو به وار وکړي

خنځیرونه مات ، نیمګړي
تندر اور وېهي له خراغه
لمر جنده د هلال اخلی
دوه پری د زړه له داغه

څړيکو لاره ژوند له ورکړه
 د پرمهال ترلی چاک ته
 خم د وینو خمار توی کړو
 د زړې میکدې تاک ته

ډیوگی د نور جوړه وړي
 له ماښامه تر سحره
 لار د لمر پیل ته سروښانه
 د زخمونو له ځیگره

د خپلواک شروندون په بیه
 د سروبو سودا وشوه
 د یوی سلگی له ساه نه
 سل وژلو له ساه وشوه

زندانونه خلکو مات کړل
 د توحید له برکته
 دغه زړه خبرې ټولې
 دیوه ټکي له فطرت

څک - څک ستوی شول آسمانونه
 د آمو د څپو ول کښې

د سوما غوټی پرانیزی
د کوثر د جام په تل کښې

حلق د وینو تکبیر ولوست
د بلا د سکوت کوز کې
د سبا قیام شړوندې شو
د پریوتی ورځې گور کې

سست غلام وختونه شنه‌شو
د رحمت د وریځو نم کې
د نسیقی ساندې پوره کړې
مرک د مرګ د شیطان غم کې

چې صفونه یې محراب ته
د شهید لیمه خراغ کړي
شپه به هلته څنګه ورشي
چې لحظې د سجود داغ کړي

چې د وخت په تسلسل کې
د شیبو گام غوټه نه وړي
مرک پاللی انتها به
په سګو کې هلته څه وړي؟

هلتہ چبرته. چي وختونه
مطمئنہ په حان بنوري
د خپلواک فطرت شک وینه
لکه لپه جهان بنوري

هلتہ امر ختلی فکر
له شفقہ سلام ا خلی
په مرگی د شبخون صفی
صحیفی د الهام ا خلی

وخت د خپل کرده چور لکه
چور لیدلې هلتہ ور شي
له پردی ، ابدہ سته
خپله خپل ازل ته ور شي

هلتہ پند د خړو خاورو
د قبرونو په سر بار دی
خوبولو شاه نرلمو ته
د تاریخ نیلی ایساردی

رفته است - بطرف خانه
ابوبکر (رض) شتافتند - بدر
خانه رسیده با آواز بلند ابوبکر
را صدا زدند - اسماء دختر
ابوبکر صدیق بدر خانه آمد -
ابو جهل گفت - پدر تو کجاست؟
گفت نفیdam .

ابو جهل آن سراپا زشتی
و سفاقت بکمال نا جوانمردی
سیلی محکمی بروی اسمای فرشته
سیرت نواخت - سیلی آنقدر
شدید بود که گوشواره آن مو
در گوشتش شکست .

ایشان شکست خورده
و ناامید باز گشتند در مکه و آنرا
رفتن محمدا (ص) و ابوبکر
صدیق (رض) پخش شد - بعد
از مشوره ها تمام راه های خارجی
مکه را مسدود نمودند و ابو جهل
اعلان کرد . هر که محمد را بیاورد
من صد شتر سرخ موی سیاه چرم
را با وی دهم . تعدادی نهایی

از حقفار مکه در طلب سرور
کائنات بهر سو پراگنده
شدند .

و قتی محمد صلی الله علیه و آله
و ابوبکر (رضی الله تعالی عنه)

بدر غار شور رسیدند - حضرت
ابوبکر (رضی الله عنه) تقاضا کرد
که اولاً به وی اجازه ورود به
غار داده شود ، دقتی به غار
داخل شد دید سوراخهای زیادی
در غار وجود دارد ترسید مبادا
خزنده ای به محمد (ص) آسیب
رساند لذا ردای خود را
پاره پاره نموده و در سوراخها
در آورد سوراخها را سد و دمنق
اما دو سوراخ بزرگ هنوز
باقی بود - دو پای خود را
در آنها نهاد و آنگاه سرور
کائنات (ص) را صدا فرمود
تا داخل شوند ، پیامبر (ص)
سرش را بزانوی صدیق اکبر
(رض) گذاشت و آرام کرد .

هلته گڼی دیوې وروړې
زړه مور لاس رپېدلي
زړه د تورو شپو چاودلي
ځل د ستورو وړ کتلي

نو هلته گور د شهیدانو
چې وطن پرې حساب اخلي
صف د وخت د انقلاب یې
له خازونه محراب اخلي

مغوزرو شهیدانو
چې سلگي وطن له ورکړې
د کابل پټ منو لوبو
لوپټې کفن له ورکړې

د ملالی د پروینې
لوپټه د خدای جنده شوه
مرگ په تورو سر کونو
د کابل توره جمعه شوه

نو- دا خبره پیکه مه شه
جبرئیل به ترې راز اخلي

یوحیث د آزادی دی دی
له ازله آغاز آخلی

چی - پولیند وپوریدله مورنه
د سره زور زوال پوره شو
خیر که توره جمعه راغله
د شهید می کال پوره شو

شهیدانت وطن هرگز نمیرد
دل مؤمن قرار از غم نگیرد
براه خاک خود سرده به شادی
که آخر جای خود را حق بگیرد

(از سرود سنگرها)

ٲٲٲ

دغه د شٲٲ ختلى لمر دى
كه د شهيد په قبر بل دى مثالونه
سبا به بيا په سر ك جنگ و وي
نن په سر ك غاږيانو ايښي دي مينونه
وطنه خوچي زه ژوندى يم
ستاد خدمت ته به وانخلمه لاسونه
ما د بغلان تر لهرى جار كړې
چي پكې ورك شول دروسانو پير پوځونه
ما د لوگر تر سيمى جار كړې
چي يې د سرو پوځونو مات كړل ورمېړونه
كارمله مرگ دي خداى ميلمه كړه
چي د دښمن له يارى نه اخلى لاسونه
راځي چي ټول تر وطن جار شو
خداى غيږتى دى غيږتى سړى ساتينه

ما د وطن ترتیب و جار کړې
چې د جانان په وینورنگ ^{بسته} ښاونه

(رالېونکی کجا هد شیخ ظاهر)

خدایه وطن راته آزاد کړې
چې یو وار بیا له خپل نغری نه راتاوشو
دی پردیسی می زړگی شین کړ
خدایه په لوړو غرو می بیا کړې نصبونه
پاس د سور لښتو څپ و بیه
ستاد بیلتون می په زړه داغ کړ اومانو ته
که لوی لاهور زما په نوم شي
په خپل وطن پسې به کومه فریادونه
خدای دی په لاس د مسلمان کړه
چې شتی جندي بیا لورې لورې و وینمه
خدایه کافر له بېخه ورکړ کړې
چې مسلمان په خپل وطن کی کرار شینه
د غانري پل د مچېد و دی
غانري په سرو یرانو کې لټاړونه
خاونده هلته مې سټه کړې
چې مې د سوی زړه پوره شی امانونه

رالېونکی معلم غلام فاروق، لېږندوی کړده
خپل

تاتہ در روان یمہ

بناغلی افکار د پنجاب د اټک ضلع اوسیدونکی دی ، په
قام ساعز مخکښ دی . زده کړه یې په لواکه کچه سر ته رسولې او
هم د خیبر په ماحول کېنې وچې دغه حوان او دردمند شاعر له ادبیا توبه
اشنا شعر .

محترم افکار د شاعری په مختلفو اصنافو کې شعرونه
لایې . کلام یې محبت او انسان همدردی نه ډکه معنوی پانګه ده ،
لاندینی شعر د دې حوان شاعر هغه انساني او بشر دوستانه احساسات
ښکاروي کورچي دې په له مظلومو افغانانو سره لرې .

تیر د خپله سره نه په سوداونه په غریات یمه

خلاص به دې یو خدا ی کړی لانه تاتہ در روان یمه

لاس کې می خبر دی او په سر باند قرآن نهوا ترڅ کچې کفن دی شهادت دی لوی امر نمازوا

تېښته به وړی ستا آخر دای پوځ ایمان نهوا یله دخالد بابا غمې پوځ مسلمان یمه

تاتہ در روان یمه ، تاتہ در روان یمه

ستاد لاسه ویر نه ما ورو نه درې در شول و بهر ی میندې بوی شوی و ونه نه شول

ویر شول یتیمان د ستاد لاس خاړه پر شول و بهر چو لیر لیر در باندې داسې امتحان یمه

تاتہ در روان یمه ، تاتہ در روان یمه

کوم ظلم دی پاتی له تا ، کړی نه دی تاد لته کړل خودې باغونه له میو د لته صفالته

کیم یې بمباری په مونیږ بېګاه او په سباد لته مری چې د غیبت په مرکې زه هغه افغان یمه

تاته در روان یم، تاته در روان یم

ما دپاره تا راوستی هرڅوکه ټینگونه دي
اور لماندي تل وروی تاسه توپونه دي
څښکه دې په زمکې کې هر طرف پښونه دي
که یم دې اید وای ښه په دې امان یم

تاته در روان یم، تاته در روان یم

لوق - لوق تا کړلوماته محلونه ټول
وران کړلو ټینگونه ستا ښکلو سرگونه ټول
وران دې کړل ظالمه، د خندانو دک کور ټول
اوس نه مالبردی پېژندلی ټول جهان یم

تاته در روان یم، تاته در روان یم

زه یم بت شکن غزنوي تاته جوړ معلوم نیم
زه یم تنگیال ابد الی تاته جوړ معلوم نیم
تسه خو و له پایرنکي، تاته جوړ معلوم نیم
اوس به ستا په سر پریوزم تند د آسمان یم

تاته در روان یم، تاته در روان یم

نشم دې پریښولی بی حساب نه پرېکا دنیا
اخلو به حساب ظالمه هر یو څه لماندي
جوړه و اوس به کټه ښکلوې قدم زما که ستا
ماسه مل خدای دی زه د حق په لار روان یم

تاته در روان یم، تاته در روان یم

خاورو کې په خاوره کې کرم وای امید وښستا
جوړه به کمونسته کړه کوکې زه ویر نه وښستا
پاقي به نیمگړې شي زړه کې اړوانونه ستا
یون به مې جارې وي خپلواکي ته په اړمان یم

تاته در روان یم، تاته در روان یم

ببرڪ ته!

وٺي استعمار ته ڏي ٻي سوال لمنه ونيوه
 تاد خيله لاسه دزوال لمنه ونيوه
 گوره ٻي وطن ٻي درله څنگه ڪاڻي وڪرڻ
 تاچي داهيه خردجال لمنه ونيوه
 اوس تري ڇه جوڙين ٻي نه اوبه د ورخه ٻرڻدي
 خيله ڏي د جنگ اودجال لمنه ونيوه
 وڪوره وطن ڪي ڏي دوينوسيلابونه دي
 سترگو ته ڏي وٺي د رومال لمنه ونيوه
 داسي واڪداران خوربه دنيا ٻي بله واري
 چاچي خپل مفادله د جنگال لمنه ونيوه
 اي افغانستان! چاچي ستالمنه پرڀتوده

پوه شه چي ٻي ڪان له د وبال لمنه ونيو

یادی از شهید

محمّد اسمعیل مبلغ

مصاحبه ای که ناتمام ماند!

اکیدمی رفته بودم و نه
به دیدار یاران و دوستان!
روز ۲۵ عقب که در
خود توان رفتن احساس
کرده بودم بستر مریضی
را ترک کردم و بسوی
خانه دوستیکه همیشه
بهار است و هر ماه سپیدی
از خانه او طلوع میکند،
رمسپار گردیدم؛ آرزو

خزان پشاور چون
بهار کابل زیباست، من
لحظاتی را که در نظاره
درختان سرسبز و گلپوشی
گذرانم غمهای بیکران خود
را فراموش و دل خویش را
برای لمحهای چند خوش می
سازم؛ پوره یک هفته
مریضی مرا زمین گیر ساخته
بود، نه به پوهنتون و

هجرت زده خود را بر
گل ادبی سپیدی روشن
ساختم و بر مطالب و صفا^{فتی}
آن بحث انتقادی و تعمیری
بنمودیم .

در همین شماره سپیدی
من سوانح شاعری شهیدی را بنام
" ظفر وردگ " نبشته بودم ،
علاوه بر اینکه جناب پسر^{لی}
در سرمقاله همین شماره
از همه قلم بدستان عزیز
و گرامی خواسته بود تا
تمام شعراء و ادبائ^{یرا}
که قربانی وحشت روس
شده اند و آنها با ایشان
آشنائی داشتند معرفی
بدارند و به اداره مجله
بفرستند ؛ بمن باز هم
یاد دهانی کرد و پرسید
که برای شماره قوس کدام
ادیب شهید را معرفی خواهم
کرد ؟ من چند نام شهدای

داشتیم بیای صحبت دوست
فاضل خود جناب پسر^{لی}
صاحب بنشینم و به سراغ
" سپیدی " برآیم که این
ماه کمی از وقت معین نشر
خود دیر می برآمد ساعت
ده - ده نیم بجه روز آنجا
رسیدم " سپیدی " هم در همان
لحظات از لاهور طلوع
نموده بود و عصمت جان
چون شب زنده داران خدا
پرست با زنده نگه داشتن
شب توانسته بود " سپیدی "
را توأم با سپیده دم به
صوبه سرحد برساند
از سویی دیدن^{دوستان}
چون پسر^{لی} صاحب و چشتی
صاحب و از جانبی بدست
رسیدن شماره جدید
" سپیدی " غمهایم را به
فراموشی سپرد و خوشام
را به خوشی افزود ؛ چشمان

ادیب زندان خورده رابرتا
و گفتم در باره' هریکی
ازینها که مطالب بدستم
افتد خواهم نوشت! مجلس
شیرین خاتمه یافت و من
که با دست خالی رفته
بودم با بغل پر از مجله
به خانه برگشتم!

شب ۲۶ سنبله که

روز جمعه از بام به شام
رسید کسالت مرض یکنواخت
مفته ای ام هنوز باقی
بود، پیشتر از دیگر شب
ها بخواب رفتم، نیمه
های شب غرش آسمان
و بارش باران مرا بیدار
ساخت، دوباره خوابم
برد، خواب دیدم در
سالون وسیع و فنیجی
قرار دارم، مبیل و فرنیچر
آن بسیار مدرن است
و گروهیهای روشن برق داران

نور افشانی دارد، من در
کنج شرق سالون نشسته
ام، پیشاپیش من در بستر
زیبا شخصی استراحت کرده،
این شخص دوست دیرین
من، عالم متبحر و نویسنده
توانای افغانستان جناب
محمد اسمعیل مبلغ است
که در اوایل بحبوحه وحشت
خلقیها مهمان زندان گردید
و غالباً در تابستان سال
۱۳۵۸ جام شهادت را
از دست جلادان تره کی
و امین لعنته الله علیهما
سرکشید. **إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ**
بلی! پیشاپیش من در
بستر سرخ مخمل جناب
مبلغ با وضع آرام و بشکلی
استراحت کرده که وجودش
از گلوبه پایین در همین
لحاف زیبا مستور است،
خودش بیدار است، ریش

ماری پای صدیق^{رض} را گزید
اما حضرت صدیق (رض) از جا
نه جنبید تا با آرامش پیامبر^ص
خالی نرسد - چون انحضرت^ص
چشم کشود و بر حال صدیق^{رض} نظرش
اگاه گردد دید از بطوبت مبارک
دهان خویش بر محل گزیدگی
بمالید و درد در حال رفع و شفا
حاصل شد .

کفار مکه قایم (پی شناس)

معروف را مأمور یافتن
آنحضرت (ص) نمود قایم پی
آنحضرت^ص را الی غار ثور رسانید
و غار ثور را بکفار نشان داد
خداوند بقدرت کامله خویش
با سبب عادی این شر را دفع
فرمود در آن لحظات عنکبوتی
به در غار تار تنیده و عبوتر
مصراف در دهن غار آشیان
منورده و تخم گذاشته بود
چون مردم آمدند و وضع را
دیدند قایم را دروغگو خوانند

و گفتند این خانه عنکبوت نشان
می دهد که قبل از پیدایش
محمد صلی الله علیه و سلم آنرا
تنیده باشد زیرا اگر کسی داخل
این غار شده باشد ممکن نیست تار
و نخد باقی ماند - درین حال ابوبکر
صدیق^{رض} بیدون را می دید و
پاهای در حال حرکت حفاظت
را بچشم مشاهده می کرد -

اندیشناک بود که مبادا جان -
پیامبر را که از خود محبوبتر
می دانست از کفار اذیتی رسد .
درین مراسمی گفت : یا رسول الله
اگر این مرد مرگی خم نشوند و
به پای خود نگرند ما را خواهند
دید - آنحضرت^{صلی الله علیه و آله} فرمود
متن ایبه ، ای ابوبکر^{رض} ! درباره
آن دو تن که سوره شان الله است
چه می اندیشی - چون خدای با
ما باشد از که بهر اسیم " خداوند
سکون و اطمینان خاصی بدل پیامبر^ص
بخشوده بود و پیامبر^ص بدان

سیاه کوتاهش شکل سابق
خود را دارد؛ بینی بلند
و تپه زده اش، دندانهای
سفید و صدفی اش، چشمان
سیاه و نافذش، روی
موزون با ترتیب مناسب
بدون هیچ تغییر بنظر
میخورد، او با من همچون
سابق صحبت نرم و شمرده
دارد، تمام حرفهایش همراه
با تبسم ملیح است؛ او در
زندگی نیز چنین بود
و قتی که در انجمن تاریخ
افغانستان با هم همکاری
بودیم روزها را در کتابخانه
غنی آن کانون علم با
صحبت های شیرین میگذر-
شتاندم، صاحب های
علمی تراّم با ظرافت های
ادبی دوام میکرد و با تبسم ها
ملیح او .
با آنکه من در صحبت

یک روز قبل با بناغلی
پسری نام مبلغ صاحب را
یاد نکرده بودم و نه در
آنوقت در ذهنم بود ولی
در جریان صحبتیکه در
خواب با جناب مبلغ داشتم
یادم آمد که از وی باید
یادی در مجله بیاید و
سوانحش در صحایف آن
درج گردد . بدون اینکه
وی را از موضوع آگاه
سازم و به وی بفهمانم
که باتو بحیث شهید گفتگو
دارم، رخ صحبت خود را
بسوی خدمات ادبی وی سوق
داده پرسیدم :
- استاد! شما شعر سروده
اید؟

طبق صحبت های همیشگی
اش آهسته، شمرده و در
حالیکه دو دندان پیش روی
بالایی اش را بر زبان خود

محکم کرده بود جوابم داد:
چند پارچه شعر سروده
ام !

من بخاطریکه بعد از خواب
منبع نشرش را یافته باشم،
پرسیدم:

- استاد ! در کدام نشریه
نشر شده است ؟

او خلاف توقع من جواب مختصر
و مجمل داد :

- بلی ! نشر شده است !
من قبل از آنکه نام نشریه
را بپرسم او سخنانش را
ادامه داد :

من بر اشعار استاد خلیلی
نیز نقد مفصلی نوشته ام
که نامش : ... بر سهیل ...
است !

نام این اثر دور و
دراز بود که در ذهن
من ننشست ؛ بخاطریکه
از سوی استاد را آماده

یافتم و از جانی هم نام
این اثر را فراموش نکردم
باشم دست به قلم بردم و
خواستم نام این اثر را
دوباره بشنوم تا بنویسم !
مبلغ صاحب لب به تکرار
تام نگشوده بود که دین
اشا درب دوپله یی سالون
باز گردید دو جوان خوش
چهره ' قد کشیده باریشهای
کوتاه سیاه بعجله داخل
سالون گردیده بالای
سر سر هر دوی ما ایستادند
جوان اولی قحطی گوگرد را
از جیبش کشیده چوبکی
را روشن نمود و برق
آسا بسوی ریش استاد

مبلغ برد که او از صحنه
ناپدید گردید بعد گوگرد
را بسوی ریش من نزدیک
ساخته (در خواب من هم ریش
کوتاهی داشتم) و خود آنها

با عجله از اطاق خارج
گردیدند ، من با هیبت ان
خواب پریدم ، هیچکس نبود
برقها روشن بود ، دروازه
سالن نیمه باز مانده بود ،
وجود مرا ترس فرا گرفته
بود ، دروازه را بستم و در
جستجوی دو طفل خود شدم
آنها را نیز نیافتم در همین
اشنا با وارخطائی از خواب
اصلی نیز بیدار گردیدم !
دیدم نه استاد مبلغ است ،
نه آن سالن نریبا ، و نه آن
روشنی و برق ، منم و تاریکی
میجران یاران و هجرت وطن
و در پهلوی من دو طفل
مهاجر و صغیرم !

بعد از بیداری برق
را روشن کردم ساعت
یک بجه شب بود و در
ساعت دستی ام تاریخی
ماه نیز ساعتی پیش از

۲۶ به ۲۷ تبدیل گردید
بود ؛ قلم برداشتم تا
این مصاحبه ناتمام دست
دیرین و شهید خود را
که پاسداران دست غیب
بحکم آنها که خبر شد
خبرش باز نیامد ، بقیه
اش را نگذاشتند ، بقید قلم
بیام ! تا یاد آن
شهید پاک راه دین
و وطن را به آغوش مجله
« سپیدی » بسپارم .
بلی ! استاد مبلغ ؛
مبلغی بود که با فصاحت
تمام ساعتها سخنرانی
میکرد ! عالمی بود که در
فلسفه شرق و اسلام -
مطالعه عمیق داشت !
مولفی بود که آثار عمیق
علمی را در فلسفه ، تصوف
و ادب بنگاشت !
اما خلقی های وحشی

یادی از شهید

ملحد و وطنفروش کتابخانه
غنی وی را غارت کردند،
محو کردند و آثار قلمی
استاد مبلغ را که در
طول ده هاسال با قبول
رنجهای زیاد بوجود
آورده بود، ازین بردند.
من اکنون در باره
آثار استاد مبلغ معلوما
زیاد بدست ندارم اما
بخطر گرامیداشت این
مهموطن دانشمند و شهید
که وارث فارابی، سینا،
مولانا و سنایی بود
از دوست محترم خود
دکتور سید علی رضوی
که اکنون در چرخ هجرت
سرگردان جهان است
و دوست نزدیک شهید
مبلغ نیز بود استمداد
خواهم جست .
اکنون با این مصاحبه
نا تمام محض یادی ازین
شهید گرامی قدر را بنمودیم،
روح او و تمام شهدای راه دین
و وطن شاد باد !

سردار د قوم وي مغه ښا غلی !!!
چې ئې خدمت ته وي ملا تېر لې
خادم د قوم وي سردار د قوم
په ښه خدمت وي هر څوك منلی

بازار سرپوشید خلم

آب رود بار خلم نیز می
باشد آبادی خلم از مخرج
شمال تنگی مذکور بلافاصله
از یک دره کوچک و قشنگ
آغاز شده تقریباً در فاصله
سه الی چهار کیلومتر جانب
شمال پیش می رود و کم
کم دامنه آن وسیع شده
اخیراً به وسعت نهر
منتهی میگردد .

مساحت عمومی این
شهر که صورت یک حدیقه
واحد مثلث نمای را تشکیل
داده و از مواقع حاکمه
مانند یک باغ وسیع در

خلم شهر زیبا و
سرسبز است این شهر
در دامنه کوه تکه زار
و کوه کنج واقع است .
یک بریدگی طبیعی و
حیرت انگیزی که جز دست
و قدرت الهی ، دیگر قدرتی
از تصنیع آن عاجز است
تقریباً در فاصله چهل الی
هشتاد متر این دو کوه
بزرگ و مرتفع را از هم
شق نموده و بنام تنگی
تا شترغان موسوم است که
شاهراه عمومی کابل و بلخ
از آن میگذرد و مدخل

در نظر جلوه میکند. دامنه شمالی آن را یک سلسله از مزارع و پس از آن صحرای وسیع و ریگستان عظیمی احتوا کرده که به فاصله تخمین شصت الی هشتاد کیلومتر به ساحل دریای آمو خاتمه میابد از طرف شرق سرک عمومی ولایت کندز به مسافت ۱۱۶ Km و از طرف غرب جاده عمومی بلخ به مسافت ۵۸ کیلومتر بدان متصل میکند گویا خلم منطقه ایست که مرکز مواصلت و تقاطع شهره سه ولایت بوده و از هر حیث اهمیت بسیار را حایز می باشد شهر موجوده خلم قبلاً بنام (تاشقرغان) مسمی بود

مگر در سال ۱۳۲۵ نام اصلی و تاریخی آنجا را که هنوز یک قریه کوچک در شمال شهر موجود بوده به نام (کهنه خلم) وجود دارد دوباره زنده ساخت و از آن به بعد نام تاشقرغان به خلم مبدل گشت (۱).

خلم از شهرهای تاریخی افغانستان بوده و همیشه توجه جهانگردان و هنرستان خارجی را به خود جلب نموده است. بازار سرپوشیده خلم بمنابه یکی از نوادر انگشت شمار معماری قدیم بیادگار مانده بود که متأسفانه مانند بسا آثار و آبادات هنری کشور ما قربانی وحشی گری ها

نظامیان بی فرهنگ روسیه
گردید . بازار سرپوشیده
خلم (که اکنون دیگر -
وجود ندارد) نگهبان
معماری ، هنر و صنعت
قرون و اعصار گذشته
مردم مابود .

در قرن پانزدهم
میلادی دوره تیموریان
هرات از آثار باشکوه
و پر جلال علم و صنعت
افغانستان است و در
تاریخ این زمانه دانش
سرزمین ما نام نهادند .
قبل از سلطنت تیموریان
هرات حملات چنگیز و تیمور
خرابی فراوانی گذارده
بود اما در عهد سلسله
مذبوره به ترمیم خرابیها
گذشته توجه شد و نتیجه
مساعی نریادی مردمان
ما بود که افغانستان

آئروز مرکز عمده تمدن
و تجارت آسیا شناخته
شد .

در نتیجه پیشرفت
تجارت و تمدن صنعت
شهر سازی رونق گرفت
و امروز معماری های زیاده
از آن روزگار در مشهد ،
سمرقند ، هرات ، و صفحات
شمال افغانستان بیادگار
مانده است . معماری
عصر تیموریان دارند و
خصوصیات ویژه ی آن
عصر است .

در جمله این معماری
ها بازار های سرپوشیده
خیلی دلچسپ می باشد .
این بازار ها در مرکز
تقاطع خود به قسم چهار
سوق بود طوری که یک
عمارت بزرگ گنبدی چهار
کمانه آباد می گردید

(تیم) یا (تیمچه) می نامیدند.
 بازارهای سرپوشیده
 تماماً از خشت پخته
 بصورت بسیار محکم اعمار
 گردیده بود. در دوره
 تیموریان صنعت معماری
 این بازارها خصوصاً
 تخنیک گنبد و کمان آن
 به حد اعلی خود رسیده
 بود. در اکثر تیمچه
 های سرپوشیده تزئینات
 گل و برگ و نباتات به
 قسم نیم برجسته گچ
 کاری شده بود و در
 پلستر آنها نیز تزئینات
 و گچ بری های موجود
 بود که به اهمیت هنری
 آن می افزود. چیزیکه
 زیادتراً به قشنگی این
 بازارها کمک می کرد،
 عبارت از امتعه های بود
 که در دکانها بفروش

و در حاشیه خیر آن
 دکان های متعددی ساخته
 میشد و بازارها از همین
 عمارت مرکزی په چهار
 سمت امتداد می یافت. برای
 نگهداری از گرمی، خاک،
 باد و باران و سایر حوادث
 جوی بازارها و دکانها
 توسط خشت های پخته بضم گنبد
 پوشیده شده بود و در
 خیابان های آن همیشه هوای
 سرد و ملایم جریان
 داشت. سوراخهای
 متعددی در سقف ها نه تنها
 روشن کننده فضای
 بازار بود بلکه هوای
 تازه را نیز در خیابانها
 راه می داد. این نوع
 بازارها گاهی دو طبقه
 بودند و از طبقه فوقانی
 آن عموماً بقسم تحویلخانه دکانها
 استفاده می شد و انبار

می رسید . امتعه این بازارها نشاندهنده پختگی صنعتی و هنری مردمان آسیای مرکزی بود .

مؤرخین یادآوری می نمایند که اینگونه بازارها در هرات زیاده تر وجود داشت . صاحبان حرفه های مختلف و فروشندگان امتعه های متفاوت هر یک بازار و راسته جداگانه ای داشتند . بازار تیم تکه (بزاری) ، و بازار (تیم کلاه فروشان) هرات از جمله بازارهای مشهور هرات بود .

در تاریخ صنایع افغانستان نوشته اند که « این کوچه ها و دکانها که بشکل بازار در آمده بود در هیئات اجتماعی شهری از آن کار مهم گرفته می شد . درین جایگاه تجارت

با جوش و خروشی جاری بوده ، از ممالک دوردست اموال رسیده و در عین حال جارچی مطالب عمده و اوا مرد وایر حکومتی را در اینجا به گوش مردم می رسانید ، و بعضی اوقات در اینجا قاتلات را حضور مردم به ورثه مقتول می سپردند تا به قصاص برسانند »

متأسفانه چنین بازارها در هرات از بین رفته اما بازار تا شقرغان از نمونه های بسیار جالب این نوع معماری بود که تا این اواخر وجود داشت . بازار سر پوشیده خلم از بازارهای این نوع آسیای میانه بشمار می رفت . بازار مزبور -

مشمول بر ۱۴۰ دکان خود و بزرگ بود که در پرنج

مرکزی آن عمارت بزرگ گنبدی چهار کمانه وجود داشت و به چهار جهت این عمارت سرپوشیده و دوکانه‌ها و کوچه‌ها منشعب گردیده بود.

بازار سرپوشیده و خلم در ابتدا به شاروالی خلم تعلق داشت - اما چون دارای اهمیت تاریخی و هنری بود، قبل از کودتای شور به وزارت اطلاعات و کلتور متعلق شد. تمام آثار و آبادات بازار تحت کنترل مدیریت عمومی حفظ آبادات تاریخی در آورده شد و بعد از سروی و مطالعات که توسط مهندسان یونسکو صورت گرفت، در جهت ترمیم این بازار اقداماتی بعمل آمد. بیشتر ترمیمات در عمارت مرکزی

صورت گرفت. این تیمچه دارای اهمیت فراوانی بود. اکثر رواقهای آن دارای تزئینات گل و برگ و نقاشی‌های زیبا بود. از همه مهمتر اینکه چند صد دانه نعلبکی اصیل چینی به سبک بسیار مخصوص و عالی در سقف نصب گردیده بود. در راسته‌های که به طرف‌های خارج از عمارت امتداد داشت، اموال و امتعه که در خود محل ساخته میشد به فروش میرسید. از جمله تیچ کلاه فروشان بسیار مشهور بود کلاه‌ها توسط صنعتگران محلی ساخته میشد.

یک دانشمند سوئسی بنام (Sanliv) که مشاور وزیر ملی افغانستان

قلب سلیم حضرت ابوبکر (رض) را آرام ساخت .

خداوند قلینج، این تدبیر حقار را به خاک یکسان نمود کنار ناامید برگشتند ،

پیامبر خدا (ج) در آن غار با صدیق اکبر (رض) مدت سه روز با قیاماند روز سوم عبدالله بن اریقظ مولای ابی بکر (رض) آمد و دو شتر را غرض سفر شان بستی مدینه آماده نمودند - اسما و دختر ابوبکر (رض) سفره طعمای بیارود تا ایشان با خود ببرند حین بستن طعام در یار رشته بگست و چیزی نبود که بآن سفره طعام را محکم نمایند حضرت اسما (رض) نطاق خویش را از کمر بان نمود و بآن سفره مار در گردن شتر بست - حضرت پیامبر صلی الله علیه وسلم

اسما را ذات النطاقین یاد نمود که از آن به بعد اسما (رض) را

شرف این لقب حاصل شد . سراقه بن جعشم که یکی از پهلوانان نامی بنی کنانه بود از صورت بخشودن صد شتر خبر شد و بمکه آمد در جمع کفار گفت کی ضمانت نمود در صورت قتل محمدا (ص) بوعده بخشودن صد شتر و فاما گفت ابوبکر دید که سراقه در

پیشان اسپ می تازد ، ایشان با حضرت (ص) فرمود که تو بجلو بران من جهت مقابله با سراقه می ایستم - وقتی سراقه رسید و بسوی پیامبر صلی الله علیه و آله پیش رفت باوان بلند گفت :

(یا محمد من الذی یخیک منی؟ ای محمد کی ترا از من نجات خواهد داد؟ - رسول خداوند فرمود : الله معی یحفظنی و یغنی عنی خداوند بامنست مرا حفاظت و نگاه می نماید - درین حالت بقدرت

بود، مدت یکسال را وقف مطالعات این بازار نمود دانشمند مزبور نتیجه این تحقیقات و مشاهدات را در کتاب جمع آوری کرد. این کتاب که به زبان فرانسوی تحریر شده بطبع رسیده است.

بازار سرپوشیده خلم قبل از تجاوز وحشیانه روس ها بمرکز مهم توریستی افغانستان مبدل گردیده بود. در تمام روزهای سال گروپ های سیاحین از شهر تاشقرغان دیدن می نمودند و از صنایع و امتعه محل خریداری می کردند.

بازار مزبور توسط دشمنان میهن ما بوسیلهٔ تیرها بزرگ و بمب های ویرانگر به خاک یکسان شد / در

اثای انهدام این اثر بزرگ هنر و تاریخ افغانستان عزیز صدها وطندار مظلوم مانین جام شهادت نوشیدند. در باره ویران شدن بازار سرپوشیده خلم مکتوبی از طرف ماموریت باغ جهان نما (که مربوط به مدیریت عمومی موزیم ها می باشد). عنوانی موزیم مواصت نمود. در مکتوب مذکور نوشته شده بود: «... بازار سرپوشیده تاشقرغان توسط قزای دوست صد فیصد ویران و به خاک یکسان شده است ...»

د کتورام. خالد

کارمل روز آزادی را تجلیل نمود!

گردیده قوای مهاجم واشغالگر
را بشمول شاه شجاع بقتل
رسانیدند. اما امروز که روسها
بوسیله صدها هزار عسکر، طیارات
عصری جنگی، هلیکوپترهای
توپدار، بی ایم سیزده ،
تانک، توپ، راکت، گازهای
کشنده و مهلک، سلاحهای
کیمیای و اقسام دیگر سلاحهای
آتشین عصری افغانستان را
مورد تهاجم واشغال نظامی
قرار داده و یک جنگ سر
تاسری را برای مدت بیش از
پنج سال جبراً و قهراً بالای
افغانها تحمیل نموده و روز
بروز به شدت آن افزوده

افغانستان چه منحیت یک
قدرت بزرگ و بایک کشور جنگ
زده و یاهم یک دولت محاط به
خشکه موجودیت خود را در
خم و پیچ طول تاریخ در جامعه
بین المللی حفظ نموده است.
زمانیکه هند برطانوی در
نیمه اول قرن ۱۹ عساکر
خود را غرض سرکوبی حکومت
وقت به افغانستان فرستاد
وبعضی از شهرهای کشور
چون قندهار، غزنی، کابل
و هلال آباد را تسخیر و شایعاً
الملک را به پادشاه رسانیدند مردم
افغانستان به تصور اینکه
استقلال و آزادی شان پامال

میروند - بلاد، قصبات، قرا،
مساجد، مدارس، مکاتب،
بند و انتهار، پروژه های
زراعتی، لاینهاى تلفون
وتلگراف، سرکها و پلها را شب
و روز بهبارد کرده و قسمت
اعظم آن را به خاک یکسان و
تمام کشور را به آتشکده
مبدل نمود

است. بیش از یک سوم
نفوس کشور را مجبور نموده
که کشور آباء و اجداد خویش
را ترک و بممالک خارجی پنا-
هنده شوند. کشور -
مظلوم و ستمدیده افغان
بیش از یک ملیون شهید
قربانی داده اند. چورو
چپاول، غارتگری، قتل عام،
همباردمان مردم بیگناه و
بی دفاع بشمول زنان،
بیش سفیدان و خود سالان
از اعمال عادی یومیه

اشغالگران بشمار میرود،
علاوتاً رژیم و مذهب کثو
را با الترتیب به کمونیسم
و الحاد تبدیل نموده
اند. مساجد و عبادتگاه
را ویران و یا مسدود نموده
ملاها و پیش امامان را مورد
تعقیب - مقتول - زندانی و یا
مجبور به هجرت ساخته اند.
اطفال مکاتب را غرض، تخدیر
افکار بروسیه و متعلمین
مکاتب و مدارس را به سنگرها
جنگ اعزام میدارند تا دسته
اول الذکر را در روسیه
ملحد سازند و دسته آخر
الذکر قسمت پیش قراول
قشون سرخ را در مقابل مجاهدین
و مدافعین این مقدس اسلام
و کشور عزیز شان تشکیل
دهند.

اداره رژیم مزدور
کاملاً از هم پاشیده است.

مقام دوائیر بشمول دفتر
رئیس جمهور مزدور که
بیش از یک مهر را برای
حیثیت و صلاحیت ندارد
به ذریعه مشاورین
نام نهاد روس که در
واقعیت حکمرانانند اداره
و کنترل میشوند . حتی
متعلمین بد بخت که جبراً
و قهراً بخدمت عسکری
سرب میشوند توسط مشاورین
روسی معاینه میشوند . اگر
کدام متعلم دوازده ساله
و یا سیزده ساله که هنوز
بروت و ریش نکشیده در
کوچه ها و یا مکاتب بدست
عساکر رژیم مزدور گرفتار
گردد مشاور نام نهاد ساق
موصوف را مشاهده میکند
که بالای آن موی رویده است
یا خیر ؟ بعداً به مدیر
مکلفیت رژیم مزدور هدایت

خواهند داد : « چهره اش
کنید . کله شینگوف را
برده میتوانند !
با وجود این همه برتری
در وسایل جنگی و تعداد
عساکر اشغالگران رژیم -
مزدور فضل خداوند جل جلاله
است بیش از نود و پنج در
صد سر زمین افغانستان
در دست مجاهدین دیر و
شجاع افغانستان بوده و
متباقی آن ذریعه آتش و
آهن اداره میگردد - آن
هم تنها از طرف روز !
هموقت از یادم نخواهد
رفت آن پیر مرد تقریباً
هفتاد ساله که بتاريخ ۵ آبان
۱۹۸۲ عمل چهار و نیم بعد
از ظهر در قسمت سه دوکان
چنداول جاده میوند شهر
کابل مصروف خریداری
چای و بوره بود . در این

اشنا به تعداد یک درجن ماشین محاربوی اشغالگران از جاده میوند عبور میکرد وقتا که عرش آنها را شنید خرید مواد متذکره را گذاشته رفت در مقابل تانگهای متجاوز دشمن استاد و بدان خیره خیره نگاه کرد - نگاه او یکی از اشغالگران را که بالای تانگ نشسته بود و انگشت خود را بالای ماشه کله شینگو حزد داشت بواهمه انداخت و از ترس و هراس بالایی آن مرد افغان که تنها نگاه دهشت افکنش قلب وی را به تبش در آورده بود فیر کرد. پیر نقش بر زمین گشت و آخرین دقایق زندگی خود را شمرد و جام شهادت را نوشید و رضاء را بقضاً

تسلیم کرد و روح پاکش به آسمانها پرواز کرد! مردم گرد نعش عنبرآلود وی جمع شدند که در بین آنها چند تن پولیس رژیم مزدور نیز وجود داشت و غیر از اینکه بگویند: «آنها (روسها) هرکس را که خواسته باشند میکشند» دیگر کاری را کرده نتوانستند.

هكذا بتاريخ ۱۸ جنوری ۱۹۸۰ تانگهای روس و یا به اصطلاح کارمندان رژیم مزدور و غلام تانگهای «قوای دوست!» که از میدان هوا بطرف ناگهان در حرکت بوده و از شهر قندهار عبور میکرد در اثنای چند لحظه شش تن را زیر تاثیر نموده و

و در بین آن یک عراده
مهمات که در قسمت شهر
نوقندها را مورد حمله
مجاheadین قرار گرفته
بود و

هنوز دود غلیظ و شعله‌ها
فروزان آتش از آن بالا
میشد و توسط عراده
دیگر کشانیده میشد به
چشم میخورد. کمره
جیبی خود را بیرون
آورد و دو سه قطعه
عکس آن را بعجله گرفتم.
عکس صحنه که بالاتر
از تصویر بود و کاملاً
یک منظره خیالی و
ایدیالی را تشکیل می‌داد!
از جای خود هنوز حرکت
نکرده بودم که دو تن
از مزدوران سازمان سیاه
خاد رسیدند و تذکره
مرا مطالبه کرد. تذکره

بخاک و خون کشیدند.
پولیس ترافیک، پولیس
امنیه و عساکر رژیم که
عرض حفظ و امنیت -
اشغالگران، قوای دوست،
به هر دو طرف جاده استاده
بودند غیر از اینکه نعشها
نقش بر زمین شهداء
را از بین سرک به
پیاده رو نقل دهند دیگر
چه میتوانند بکنند؟
یکی از عابرین وقتی
که اجساد شهدای مذکور
را دید به فحش و دشنام
بروسها آغاز کرد و فوراً
توسط سازمان سیاه خاد
دستگیر و بجای نامعلوم
کشان کشان برده شد.
رویکه کاروان
تانگها و مهمات سوشل -
امپریالیزم از جاده دروازه
مات - قندهار عبور میکرد

امریکا و هیجمنونیز م
چین از چنین عکس برادری
استفاده میکنند. « باز
جواب دادم که شاید -
« امپریالیزم امریکا و
هیجمنونیزم چین » میدانند
که « قوای دوست » وارد خاک
افغانستان گردیده و خود
روسها نیز این موضوع
را اعلان کرده اند که
« قطعاً » به اصطلاح محدود
شان به افغانستان اعزام
گردیده اند . علاوه بر
آن طرف حکومت نیز نه
ذریعه متحدالعمال و نه
توسط اخبار و رادیو و یا
خبررسانه های گروهی
در زمینه منع عکس برادری
از « قوای دوست » چیزی شنیده
شده است . بهر صورت کمربند
قیمت بهای مرا با فلم آن
ضبط و مرا رها کردند . اما با وجود

خود را دادم . (باید
افزود که مرا افغان مجبور
است در داخل محدود ه
اشغالگران و غلامان زنجیری
آن تذکره و اسناد مربوطه
بخد مت عسکری یا واضحتر
بگوئیم خدمت وطن فروشی
را نزد خود داشته باشد) . بعداً
یک رکشا را توقف داد و
مرا یکی از دفاتر شان برد.
سوالهای متعددی نمودند
که چرا از قوای دوست عکس
برادری کرده ام ؟ . میدانید
که این از جمله اسرار است
و عکس برادری آن جواز
ندارد . ؟ » جواب دادم که
ممکن اینها از جمله اسرار
بوده باشند اما در قشله ها
و بارکهای شان نه بالای
شاهراهها و سرکهای عامه !
آنها باز گفتند که « مامی
دانیم که امپریالیزم

آنهم برای بیش از مدت
سه ماه در هراس گرفتگی
مجدد بسر بردم .
باید افزود که گان
قصر شاهی سابقه و قصر
جمهوری موجود را قشون
سرخ تشکیل داده و کارمل
سابقه و کارغلو ف موجود
بیش از یک بندی نزد
اشغالگران روس دارای اهمیت دگر
نمی باشد ، نام برده نه
تنها وظایف گدیگک و
مهر را انجام مید هد بلکه
کاملاً یک موجود خلع
قدرت می باشد . وقتا
که یک عدد قالین صد
متر مربع جنس عالی از
سالون قصر دلکشا ذریعه
یکی از مشاورین نام نهاد
برده شد و به خانه خود
در روسیه ارسال کرد
خانه سامان قصر شکوه

کنان به رئیس جمهور
نام نهاد (ببرک کارمل)
ماجر را عرض کرده و
گفت که مفروشات و لوازم
قصر در جمع وی قید و برای
هر پارچه آن جوابده می
باشد . گدیگک کارغلو ف
شانه های منحوس خود
را بالا انداخت و گفت :
«من چه کنم . هر چیز که
خوش شان آید میبرند» .
وقتا که کارغلو ف در
اگست (۱۹۸۲) وارد قندها
شد . طیاره وی روسی
بود . پیلوت وی روس
بود . محافظ وی روس
بود ، آبدیه وی روسی بود
موهای پلید و خرس مانند اش
را بستایل روسها تیا کرده
بود و حتی چهره سیاه
وی رنگ قرمزی روسی
را بخود گرفته بود وقتا

که در موتر سوار شد
دریود وی روسی بود
و قشون مخلوط روس و رژیم
مزدور و زنجیری از میدان
هوایی الی شهر به هر دو
طرف راه امنیت گرفته
بود و دو عدد هلیوکوپتر
تکپدار روسی وی را تا
شهر محافظت کرد.

پروگرام کار غلوف
در قندهار برای مدت چهار
روز ترتیب گردیده بود.
اما اولین بیانیه خود
را در مرکز قول اردی

قندهار هنوز به انجام
نرسانیده بود که فیر
توپهای مجاهدین بالای
مرکز مذکور آغان گردید
و یکی آنها قریب به اصابت
بود اما بدبختانه جان
بسلامت برد . نسبت همین
استقبال گرم و پرچوش

پروگرام چهار روزه وی
به چهار ساعت تقلیل یافت
و بایک تحفه یادگاری
که عبارت از یک جوره
مرغ بوده باشد و آن
هم توسط یک فناری
بلوج برایش اهداء گردید
قندهار را به همان سان و
سامانیکه آمده بود ترک
گفت ، تنها به این تفاوت
که تا میدان هوایی نیز
ذریعه یک هلیکوپتر بود
استقال گردید .

با در نظر داشت این
وضع که در افغانستان حکمفرما^{ست}
رئیس جمهور گدیگک و مهر رابری
وارد شده و تخمیل شده

که دارای افتخار برای مدت
بیش از پنجاه سال خدمت
صادقانه کی ، جی ، بی
نیز می باشد بی شرمه

۷ شصد و پنجمین سال روز
 آزادی جمهوری دیموکراتیک
 و غیر منسلک افغانستان
 را تجلیل نمود! ویگانه
 رئیس جمهور جهان آزاد
 پرزیدنت زیان سنگ

هند توسط ارسال تلگرام
 تبریکه درین جشن بی-
 شرمانه و مسخره آمیز
 غلامان سوشل
 امپریالیزم اشتراک-
 ورزید!

متجاوز همیشه نابود است!

خداوند پاهای اسپ سراقه
 بزمن فرو رفت و سراقه بخواری
 و ذلت برو افتید - رسول الله (ص)
 و ابوبکر صدیق رضی الله عنه بکمال
 اطمینان برفتند سراقه فریاد کنان
 زنهار خواست و گفت - ای محمده
 مرا زنهار ده هرگز بتو گزندی
 نخواهم رسانید - آنحضرت (ص)
 فرمودند برو - بقدرت خدا اجل ^{لله}
 اسپ سراقه از زمین پیرون شد -
 سراقه بار دیگر قصد حمله به رسول الله (ص)
 نمود - رسول الله (ص) علیه و سلم
 دعا کرد و اسپ او بان بزمن رفت
 و آن مفرور جاهل باز به زاری آغاز
 کرد - وقتی وی و آپش غارت
 یافتند باز قتل سرور کائنات
 را نمود - بار سوم باز هم زمین گیر
 شد - درین مرتبه سراقه از خواب
 جهل بیدار شد و دانست که شمشیر
 هرگز به محمده ^{صلی الله علیه و سلم} نخواهد
 رسید فریاد کنان میگفت ای محمده
 مرا آزاد کن قسم میکنم که هرگز

بتو آزایی نرسانم - آنحضرت
^{صلی الله علیه و سلم} چیزی نگفت و دور شد
 آواز سراقه شنیده میشد اخیراً
 رسول الله (ص) او را زنهارداد
 او بطرف مکه حرکت نمود و رسول
 خداوند ^{جل جلاله} با صد یقین بخانه
 اُم معبد رسیدند .
 در آن بیابان متروک اُم معبد
 با پسر شل خود بحالت نهایت
 فاقه زندگی میکرد - رسول الله
^{صلی الله علیه و سلم} از وی پرسید - درین
 بیابان چه میکنی؟ اُم معبد گفت:
 شوهر من ربه خود را به چل
 برده و من با پسر شل خود در
 خانه باقی مانده ام، رسول الله (ص)
 پرسید ۱ - در خانه چه وسیله (مقتضی)
 دارید؟ - وی گفت بزنی هست پیر
 و لاغر که از ضعیفی نتوانست
 بار من یکجا برود . رسول الله (ص)
 به ابوبکر صدیق (رضی الله عنه) دستور
 داد تا آن بد را نزدش حاضر
 کردند رسول خدا (صلی الله علیه و سلم)

د جهاد ادبی کتابونه

ښکلي اشعار

شېره میاشت داد
لسن په ښو آثار وږکه
شوه در رفیع صاحب په
اورونو او ویدونو پسې
د غیرت صاحب د جهاد کې
شکرونو یوه ښکلې مجموعه
د ښکلي اشعار په نوم خپره
شوه چې علاوه د قطع
او صحافت په ښکلا له
روانۍ او فصاحته هم خالی
نه ده، او په روان جهاد کې
د پښتو په ادبی جهاد یوه
ښه اضافه ده، د غیرت
صاحب غیرت دستایل وړ
دی دا غږوم اشر دی چې

دې یې د هجرت په دوران
کې خپروي او تر ورسه
د سته یې خپل آواز چې
په معنی کې دیوه دردیدل
اولس آواز دی دنړیوالو
غږونو ته رسوي.
غیرت صاحب یو ښه
زړی او په بتمامه معنی
یو مومن او سپیڅلی مسلمان
دی، په دوی کې درې درو
او دورنګی نشته، حساس
اوزړه سواندی انسان دی
دیر حساسیت یې کله
کله دهغه څه ویلوته
هم ولمسوی چې محتاط خلک

دې دنورو له احساس
او درک نه وغږیږي که
نه د غږیږي نوبته شاعرنه دی
زه داشا قضاوت نه کوم، د شاعر درک
او خیالاته په درنه سترگه گورم
خصوصاً چې احساساتې رښتیني درک یې
خپل درک دی او شعري روان او
بی تعقیده . په پای کې محترم غور
صاحب ته د لاندې پرو علمی او
ادبي خدمتونو توفیق او دلوستونکو
توجه او پاملرنه یې دې بنکلی
اثر ته غواړم .

یې په لوستلو مسم
بوښیږې او د وخت د
سیاست په خلاف یې
گڼي . خو څوک چې د دوی
له پاک غږه او زودرنج
طبیعت سره اشنا دي هغو
یې له لوستلو خوند اخلي .
که څه هم زه د دې اثر
د ټولو شعرونو له مطالبو
سره هم نوا نه یم نه به یم
داد دې خبرې ثبوت
نشي کېدای چې شاعر

سرود سنگرها

اخيراً مجموعه كوچك اما پر محتواى اشعار شاعر جوان و بادر
عابل شاغلوصفى الله، ثبات، بنام سرود سنگرها طبع و پخش شد
كه نسخه از آن به ما هم رسيد. سرود سنگرها سرتاپا سرشار از
درد و احساس است. امروزي درد دل هر افغان شعله ور است در دى وطنى،
احساس غربت و آوارگى ياد ديروز و انديشه فردا، غمدين، درك
آلام و مصائب هموطنان همه و همه دست به دست هم داده
دل و دماغ شاعر را مسخر كرده است .

سرود سنگرها از آن سرودهاى است كه از دل سرچشمه ميگيرد
و به دلها مى نشيند . مقدمه شيوه شاعر تواناى سخن به زيبائى
آن افزوده است ، با اجازه شاعر درين مجله و شايد باز هم در شماره
هاى آينده نمونه هاى از اين مجموعه شعر را به دوست داران
ادب تقديم داريم .

پسری

مفید حیوانات

د داودخان په دور کې چې اکثر قراردادونه له روسانو سره وشو د روسي مشاورینو - انجنیرانو - او تخنیکرانو لاس ته شوه خصوصاً د پلونو او سړکونو او د نفتو او کانو د پلټنو چارې درستی د دوی په لاس کې وې په معنو وختونو کې یو سر انجنیر د چارو د پلټنې او هدایتونو د وړکې په غرض کونډ ته راغی له ده سره صرف یو ډیریور ملگری ؤ . له کمره وړه یې داسې ښکارېدل چې سرانجنیر به اوزبک یا دورگه وي او ډیریور سوچه روسي .

دوی د کونډ په سپین زر هوټل کې اوسېدل چې اتفاقاً زما یو دوست هم هلته دېره و او د ورځې یو دوه حلیې به چې زه د خپل دوست د حال اخیستلو د پاره ورته ډېر حله به مې په دوی هم سترگې ولگېدې چې یا به له هوټله وتل یا به ورته راتلل .

سرانجنیر د پاخه عمر، په غوښه پټ قوی او

له‌ډور سړې و، ډريور يې سور سپين خونړی وچ
غوندي زلمی و، چې موټر به يې د هوټل په وره کې
ودراو وڅر چې به د وازدو کوټه خوځېده ډرېور
به بيا تر موټر راگرځېدلی او ور به يې په ډېراحترام
ورته خلاص کې و. چې انجنير به په زرينو خوت
ډريور به له شاه ورپسې دده د لاس بکس اخېستی
و چې ماته به ددوی په نظام کې عجيبه ښکارېده .
د هوټل منيجر يو تجربه کار او په خبره پوه
سړی و يوه ورځ يې راته وويل : « څرنگه دی روسانو
ته په حيرت گوړې ۱۹ »

ماورته وويل : د حيرت خبره دا ده چې داچاپلوي
او ښځايه غوره مالی لکه چې د بشر په خټه کې
وي چې په هيڅ وې شرايطو... هم ددوی له ذهنه نه
وايستله . وگورئ ددوی تبليغات په څه بناء دي
او په عمل کې بيا ددوی او نورو څه تفاوت دی؟
مغه چې په دوی کې هم لږ څه غټ مقام ته رسېدلی
وی تر لاس لاندې يې بايد بوټونه پاک کړي کته
نود ډرېور وظيفه خو ډريوري ده نه ده ته
د وره خلاصول يا ورپسې تړل او له شاه ورپسې
دده د اسنادو بکس وړل او داسې نور....

منيجر وويل : که په حقيقت خبر شي
تر دې به دې هم حيرت ډېر شي، دا چې گوړې

دا درستی صحنه سازی دی د پردې له شا کیسه
 څه بل شاني ده ما وپوښت: بل شانی څرنګه؟
 ده وویل: سرانجنیر له هوتله بهر مشر دی
 د رپورې احترام کوي خو چې په خپله خونه
 ننوږي بیا خبره اپوڼه شي هلته درست واک اختیار
 د ملا بختیار وي هرڅه د رپور په خوسه کیږي
 او سرانجنیر درست علم دده د خوشحالولوله پار
 استخداموي.

ما بیا وپوښت: څه مجبورت لري په کیسه مي پوه
 کړه؟

ده وویل: دوی په دواړو سره د یوه کټ خونه نیولې
 ده مابه دا فکر کاوه چې ممکن د رپور به په محکمه
 ځملي چې له خپل آمر سره په مساوي شرایطو
 حای نیول به بې احترامی ګڼي خو چې یو دوه ځلي
 یې خونې ته ور ننوټم خبره داسې نه وه بلکه
 د رپور به په کټ پروت و او انجنیر به په محکمه غزېږلي
 و، بنایسته یوه نیمه هفته یې دلته تېره شو
 اوس بڼه ورسره بلد شوی يم هغه تېره ورځ مې
 له انجنیر څخه پوښتنه وکړه چې په دې راز مې
 پوه کړه انجنیر چې په ماته ګوډه پارسی هم پوهیږي
 د رپور په غیاب کې راته وویل: په دې کې شک
 نشته چې زما تحصیلات دیر اوچت دی او دولت

زما معلومات ته احتياج لري له دې امله يې غټه چوکۍ هم راکړې ده خو زه دوه عيبه لرم يو دا چې روسي نه يم بلکه تاشکندى يم بله دا چې د کمونيز گوند غړيتوب نلرم ، د سيورمې که علم نلري نه به يې لري په مقابل کې يې دغه دوه ستر نعمتونه په برخه دي يعنې هم روسي دى او د کريميلين په سيورى کې لوى شوى دى هم د کمونست گوند غړى دى . دا چې بهر زما احترام کوي يوه نمايشى خبره ده زه محبوبيم چې دده خوشامندي وکړم ځکه چې زما مرگ او ثروت دده په لاس کې دى په مونږ کې د کمونست د گوند له غړو پرته نور که کارگران يو که ډاکتران يا انجنيران دوى ته د مفيدو حيواناتو حيثيت لرو تر هغه مو ښه ساتي خو چې موځانته مفيد گڼي که کومه وړج د کوم يوه طبعه راته خپه شوه بيا زموږ خدمتونه او لياقت د ويسپنه ارزښت نلري

په دې وخت کې چې انجنير د زړه غوټه راته خلاصوله په دهليز کې غړې شو انجنير له ډاره بې ضرورته په تشاب نوت .

SPEADI

Editor

**MOHAMMAD SIDDIQ
PUSSARLI**

Vol : 1. No. 5

Date : 11 December 1984

دست مبارک، شانرا په پشت بنز
 تاس داد و بز در حال شیر داد -
 عبد الله بن اریقط کاسه شیر
 بدوشید و اُم معبد چند قمر بنان
 جوین را نزد انحضرت (ص) آورد
 و ایشان تناول نمودند - رسول
 خدا صلی الله علیه و آله فرمود معبد را
 پیش من آید - پس مثل رادر گلیم
 پاره ای پیچیده نزد حضرت رسول
 آوردند - پیامبر (ص) بسم الله گفته
 و دست برد اندام پسر در کشید
 و فرمود (قمر باذن الله) معبد
 بر پای ایستاد و یکدراست به
 حرکت در آمد - انحضرت (ص) از
 آنجا با صدیقش جانب مدینه حرکت
 نمودند اُم معبد هر چند اصرار
 نمود که تا آمدن شوهرش معطل
 شوند انحضرت (ص) فرمودند وقت
 معطل شدن نداریم - و اُم معبد
 بملاحظه آن حال ایمان آورد

بعد از اینکه مدت یکشبانه روز
 منزل نمودند - هنگام چاشت

که حدارت آفتاب نهایت نیاد
 بود حضرت ابوبکر (رض) بهتر
 آن دانستند تا رسول خدا (ص)
 اندکی در کناری آرام گیرد -
 درخت کوچکی بنظرش رسید
 از شتر پیاده شد - زیر درخت
 را جاروب نمود و بعداً چادر
 (قدیفه) خود را هموار نمود
 انحضرت صلی الله علیه و آله در آنجا
 آرام نمود و صدیق رضی الله به تلاش
 غذا شد - به چوپانیکه در
 آنجا بنز می چرانند گفت: پستان
 بز را از خاک پاک کن - بعد از
 پاک نمودن دست چوپان - شیر
 بز را در ظرفی دوشید و کمی آب
 در شیر ریخت و دهن ظرف را
 با تکه زازک پوشانید تا چیزی
 در آن نیفتد - رسول خدا (ص)
 از نوشیدن شیر فراغت یافت
 و فرمودند - آیا وقت رفتن نیست؟
 آفتاب کمی مایل شده و از طوفان
 گرمی کاسته شده بود - بنا

میاشتنی ادبی مجله

پیدا

